

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je
2 K na leto. (Za Nemčijo + K. št.
Ameriko in druge tuje države + K.).
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisal in dopis: se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“.
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 21.

V Ljubljani, dne 21. maja 1914.

Leto XXVII.

Murni iz lukenj.

Naša poslanca dr. Korošec in dr. Šusteršič sta govorila v delegacijah o naši zunanji politiki. Vrednost takih govorov se pokaže, če se oglasijo tisti, katere zadenejo. In topot se je to posebno jasno zgodilo. Iz vseh lukenj so prišli murni na dan.

Dr. Korošec je popolnoma po pravici povedal o naši zvezi z Lahom, da Lah mnogo bolj rabi nas nego mi njega. Dr. Šusteršič je pa v tem oziru povedal, kako dobro se godi avstrijskim Lahom, in kako nehvaležni so državi, v kateri žive, ko lažejo, kaksne krivice morajo trpeti. Slovane zatirajo, kjer morejo, na najgrje načine, obenem pa kriče čez mejo, da jih hoče Slovan uničiti. — Ta reč je v živo zadela. Laški časopisi — naši in iz kraljestva — so se obširno s tem pečali in s puhlimi zabavljicami brez vsebine odgovarjali besedam naših poslancev.

O zvezi z Nemčijo je govoril dr. Šusteršič in brez ovinkov povedal, da je bila doslej naša politika preveč odvisna od nemške. Zahteval je, da se mora naša država osvoboditi od škodljivega nemškega vpliva in hoditi samostojna pota. — V nemškem državnem zboru se je o tem govorilo in s tem dokazalo, da se nemška gospoda čuti zadeta.

Oba naša poslanca sta v svojih govorih povdarjala, da smo mi in ostanemo avstrijski narod. V Avstriji je naša prihodnost; zato držimo z državo in jo hočemo imeti vsem pravično in močno. Seveda se pa mora v nji delati nasproti vsem pravični politiki. Oba sta naglašala, da iskreno želimo, da se naša država sporazume s Srbijo, in da Srbija v vseh ozirih napreduje, toda Srbi ne maramo postati že zategadelj ne, ker smo Slovenci in Hrvati zvesti svoji katoliški veri, Srbi pa pravoslavni in, kolikor so dozda pokazali, katoliški veri

strastno nasprotni. — Tudi te misli so udarile. Srbski listi zabavljajo. In vendar je očitno kot beli dan, da je za nas nemogoče, da ne bi pobijali nespametne misli, naj bi Slovenci in Hrvatje jeli iskati rešitve preko mej svoje države, na Srbskem. Ravno ob pisarjenju proti našima poslancema so laški časopisi povdarjali, da je Lah pač proti Slovincem in Hrvatom, ne pa proti Srbom. Ko bi se zgodilo, kar naši sovražniki tako žele, da bi se Avstrija delila, upa Lah, da bi s Srbom sklenil kupčijo, ki bi del našega Primorja prepustil Lahu in s tem nas razkosal in narodno uničil. Da bi Srbija kdaj segala do Trsta, je popolnoma nemogoče, ker razširjenja do Jadranskega morja sploh ne more doseči brez laške pomoči. Razbita Avstrija pomeni nas in Hrvatov narodno smrt. Dne 12. decembra 1912 smo zapisali v »Domoljubu« te-le besede:

»Odkar sta Bosna in Hercegovina združeni z Avstrijo, smo mi Hrvatje in Slovenci, razen tistih 50.000, kar jih je pod laškim kraljem, v avstrijskem cesarstvu. Vsi, ponavljamo. Kje je torej naš dom, kje more biti naše središče, če ne v tem cesarstvu? Dasi smo s Srbi bratje po krvi, nas vendar od Srbov loči predvsem naša katoliška vera. Hrvatje in Slovenci smo vsi katoličani, Srbi so domala vsi pravoslavni. Zato pač pristrčno pozdravljamo osvoboditev srbskega naroda izpod turškega jarma in želimo srečnega razvoja srbski državi. Toda Srbi nismo in nečemo biti. Svojo samostojnost kot Slovenci in Hrvatje hočemo varovati in s to samostojnostjo hočemo tudi povzdigniti moč avstrijskega cesarstva.«

Pri tem ostanemo. In naša poslanca sta le povedala to, kar živi v srcih vse ogromne večine našega ljudstva, združenega v naši stranki, ko sta to povdarjala. Kaj naj torej rečemo našim liberalnim časopisom, ki so se vrgli vsled tega na naša poslanca in ju umazano, kakor znajo, sra-

motili in psovali. Za Nemci in Lahi so prišli tudi naši liberalci. — V ljubljanskem mestnem odboru je te dni župan, voditelj liberalne stranke, v lepih besedah želel bojnemu cesarju skorajšnjega zdravja. Vsi liberalni voditelji so v mestnem odboru; spoštljivo so stali ob županovih besedah in mu na koncu glasno pritrdjevali. Njihovi listi pa udrihajo po naših poslancih, ki povdarjata, da je naš narod Avstriji zvest. Kdaj govori liberalce resnico: ali takrat, ko pozdravlja avstrijskega cesarja in mu zagotavlja zvestobo, ali takrat, ko se zgraža nad avstrijsko mislijo, ko besni in tuli, če se le opomni, da je naš narod avstrijski, ali celo, da je bolj zvest svoji državi, kakor nemški narod? Enkrat laže; o tem ne more biti nobenega dvoma. Ali je hinavec ali pa ničvrednež, ki bi rad, da bi javnost mislila, da naša stranka gleda preko mej svoje države za pomoč in rešitev, za to, da bi jo potlej podlo, kakor zna, sumničil in tožil. Ne bomo preiskavali, ali prvo ali drugo; magari če je oboje, nas njegovo kričanje nič ne briga. Omenjali smo ga le zato, da imajo naši bralci zopet nekaj zabave.

Kaj Avstrijci uvažamo in izvažamo.

V letu 1913. smo uvozili v našo državo iz tujih držav za 2028 milijonov kron blaga, za 183 milijonov manj kakor prejšnje leto. Izvozili smo pa od nas v tuje države za 1876 milijonov kron blaga, za 86 milijonov kron manj kakor prejšnje leto.

V Avstrijo torej še vedno več blaga uvažamo od drugod, kako mi ven v tujino. Najboljše je seveda, če država več izvozi lastnega blaga, kakor pa uvozi tujega. Pri izvozu pride denar v državo, pri uvozu ga pa damo na tuje. Anglija in Nemčija veliko več izvažata, kakor pa uvažata, zato sta

tudi veliko bolj bogati, kakor naša država.

Najvažnejše vrste blaga, ki smo je uvažali leta 1913, v veliki množini k nam, so sledeče: Drevesne volne za 280, ovčje volne za 154 milijonov kron. Pri nas je tekstilna ali predilna obrt zelo razvita. Platneno blago kakor tudi blago za obleke se pri nas izdeluje v veliki množini. Zato je treba predvsem veliko volne, ki se uvažajo iz tujih prekomorskih krajev k nam. Usnja in kož smo uvozili za 123 milijonov, izdelanih oblek za 118 milijonov, železa za 116 milijonov, premoaga za 102 milijona, strojev za 78 milijonov, kovin za 63 milijonov, lana, konoplje in jute za 62 milijonov, svile in svilene blaga za 52 milijonov, petroleja za 41 milijonov, koruze za 27 milijonov, riža za 25 milijonov.

Iz tega razvidimo, da je avstrijska monarhija po večini kmetijska, poljedelska država. Kmetijskih pridelkov uvažamo zelo malo, ker jih imamo sami dosti za svojo lastno potrebo.

Kmetijski pridelki že sedaj nimajo Bog ve kako velike cene in kmetu ni pri nas z rožicami postilano. Kam bi šele prišlo naše poljedelstvo, da odpre država meje tujim kmetiskim pridelkom, kakor zahtevajo to socialni demokratje in liberalci, med njimi tudi slovenski liberalni poslanci.

Ogledimo si sedaj predmete, katere mi na tuje izvažamo. V prvi vrsti stoje razne vrste žita, katerih smo izvozili za 255 milijonov; moke za 249 milijonov. Žito in moko izvažajo v prvi vrsti ogrska polovica, v avstrijski polovici je tega blaga malo in je še sami dobivamo z Ogrskega.

Živine so, izvozili za 221 milijonov K. sladkorja za 109 milijonov, živinskih produktov (sira, surovega masla, mleka itd.) za 92 milijonov, lesa za 80 milijonov, sadja za 74 milijonov, masti za 46 milijonov, iz volne izdelanega blaga za 41 milijonov, vina za 40 milijonov, usnja in usnjarskih izdelkov za 36 milijonov, tobaka za 22 milijonov kron.

Potemtakem smo čisto na jasnem, kakšne dolžnosti ima avstrijska vlada in politika nasproti avstrijskemu kmetu. Največ denarja dobimo iz tujine za naše žito, moko, živino, sladkor, les, sadje, mast in vino. Zato je treba, da te gospodarske panoge tudi vlada na vse načine goji in pospešuje. Vse, kar služi temu namenu, vsak denar, ki ga država za to izda, bo prišel prav in povzdignil splošno gospodarsko stanje in življensko razmere.

Več ko speča kmet svojih pridelkov na tuje, več denarja uporabi tudi sam za nakup izdelkov domače obrti. Tako pride tuj denar obema prav, obrtniku in kmetu.

Avstrijska in ogrska polovica sta pa pravzaprav dve državi. Vsled tega govori no tudi o izvozu in uvozu na Ogrsko.

Na Ogrsko smo izvozili preteklo leto za 1453 milijonov kron, uvozili pa v našo polovico iz Ogrskega za 1364 milijonov.

Na Ogrsko se izvažajo od nas večina obrtni in fabriški izdelki, uvažajo k nam pa razna žita in moka. Pšenice okoli 5 milijonov kvintalov, 2½ mil. kvintalov rži, 1 milijon 800 tisoč kvintalov ovs, ravnotoliko ječmena in koruze. Pšenične moke so pa izvozili Ogrji k nam nad 6½ milijona kvintalov.

Političen pregled

Boji v Mehiki.

Preteklo sredo so mehikanski vstasi osvojili obrežno mesto Tampiko in zapodili vladne vojake v beg. Pri mestu je prišlo do hude bitke. Na vladni strani se je borilo 7000 vojakov. Ubitih je 300, ranjenih 1700; drugi so zbežali. Mesto Tampiko je uničeno. Kar niso razrušili topovi, je uničil ogenj. Med bitko so začele gore velikanske zaloge petroleja in požar je razsvetljeval tri dni veliko klanje po mestu.

Vstasi gredo naprej proti Mehiki, glavnemu mestu države. Ko to vzamejo, bo vojske konec. Amerikanci podpirajo vstase s strelivom, hrano in vojaki.

Kralji romajo.

Ruski car bo obiskal letošnjo jesen Pariz. Predsednik francoske republike Poincaré pa obišče letos laškega kralja v Rimu in ruskega carja v Petrogradu.

Vojskovodje se obiskujejo.

V Karlovih varih na Češkem sta se sešla načelnik nemške armade in načelnik naše armade baron Hetzendorf. Pravijo, da se gre samo za prijateljski obisk. Če je le res!

Rusi in Turki.

Dne 11. maja so prišli na Rusko odposlanci turške vlade k carju na obisk. Car jim je napravil primerno slavnost in napil na zdravje turškega sultana in na srečo turškega carstva. Razdelil jim je tudi razna odlikovanja. Turki so se vsi ginjeni zahvaljevali za prijaznost.

Nemški shod v Trstu.

Predpreteklo soboto se je zbrala v Trstu peščica kranjskih in primorskih Nemcev, da se dogovore, kako bo treba znanprej pospeševati nemško misel v naših deželah. Ti gospodje, ki so prišli v naše kraje naš kruh jest, so sklenili tole: Nemci iz nemških dežel morajo hoditi v slovenske dežele ob morju, če ne bo nemštva ob morju kmalu konec kakor kafre. Lahe mora vlada na Primorskem zelo negovati, kakor razcartanega in bolnega otroka, če ne jih bo tudi kmalu konec. Slovence je pa treba zmerom nazaj držati, nazaj pritiskati, drugače bodo vse primorske pokrajine poplavlili. Bog ne daj, da bi se vsi Slovenci in Hrvati združili v eno samo kraljestvo v Avstriji! To bi bil pravi sodnji dan za nemško in laško gospodo.

Tako so nemški gospodje govorili pri zelenih mizah in pisali nam naša pota. Slovenski narod bo pa drugače govoril in tudi druga pota hodil. Za tiste govore nemške gospode se ne bo živ krst brigal. Nemcev in Lahov bi bilo po naših mestih že zdavnej konec, ako bi se ne živeli od naše krvi in na-

šega mesa. Po teh mestih je na tisoče Nemcev s slovenskimi imeni in z našo krvjo. Kadar se bodo vsi Slovenci zavledli, da je škandal, izneveriti se materinemu jeziku in materinemu narodu, in s svojo lastno krvjo naše tlačitelje rediti, bo nemške in laške misli v naših krajih konec! Življenje, poštenost, zdravje in vernost gre naprej, drugo pa zginjuje!

Žalostne vesti iz Albanije.

Iz glavnega mesta Albanije, Drača, se širijo v svet ne posebno lepe novice. Boji med Epirci in Albanci se še zdaj niso končali in se oboji vojskujejo še vedno naprej z veliko podivjanostjo. Na vsaki strani se bori blizu 15.000 ljudi. Število žrtev je že na tisoče, pa še ni konca. Jetnike, pravijo, da na obeh straneh kar pomore, da nimajo ž njimi nobenih sitnosti. Požigajo pa vse: vasi, polja, vinograde itd. V južni Albaniji so celi okraj kar opustošeni in izgledajo kakor puščava. Če se ne bo to divjanje ustavilo, ne bo ostalo od Albanije drugega, kakor grobovi! Pred Dračem so vedno štiri bojne ladje: dve laški, ena avstrijska in ena angleška, ki pazijo, da se kaj ne »vname«.

Lahí večkrat kakega namažejo, da se ves sveti. V tem so pravi mojstri. Tako so tudi Albance. Albanska vlada je naročila v Italiji 15.000 pušk, da oboroži svoje vojake. Puške so prišle, a tako stare in slabe, da so jih morali vse stran pometati. Lahí so jim poslali namreč tiste puške, ki so jih sami Turkom v Afriki pobrali. Da niso imeli star! Turčini v Afriki pušk »nove sorte«, se samoobsebi razume.

Dom in svet.

Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 11. maja 1914. Zastopnikom deželnega odbora v zdravstvenem zastopu Cerklje pri Kranju se imenuje Jožef Kristanc v Srednji vasi. — Dovoli se deželni prispevek za most čez Kulpo pri Kužlju. — Deželni komisiji za agrarne operacije se dovoli deželni prispevek za izboljšanje pašnikov v krajih: Zagozdac, Zurge, Novi log, Predgrad, Stari log, Papeži-Belica, Vrbovec, Stari breg, Onek-Mačkova vas, Hinterberg, Čatež pri Krškem. — Sklene se predloga na deželni zbor o izpremembi zakona o odkupu bire.

Osebnosti. G. župnik Koler v Podragi je imenovan za duhovnega svetnika.

Nov advokat. V Postojni se je naselil nov advokat dr. P. Valjavec.

Romarski vlak na Sveto goro ne odide, kakor je bilo določeno, iz Ljubljane dne 24. maja, ampak pozneje, dne 28. junija. Prostor je še za 120 do 130 oseb. Cena za III. razred 7 kron. Kdor se misli udeležiti, naj si takoj naroči vozni list pri vratarju frančiškanskega samostana v Ljubljani. Romarji z dežele se več ne sprejemajo.

Sporod slovesne otvoritve železniške proge Rudolfovo — Metlika — deželna meja (Belokranjska železnica) v ponedeljek, dne 25. maja 1914. — Ob 7. uri zjutraj se zbero ljubljanski slavnostni gostje na postaji Ljubljana (glavni kolodvor) in pozdravijo Njega ekscelenco g. železniškega ministra. — Ob 7. uri 18 minut zjutraj: Odhod iz Ljubljane s posebnim vlakom. — Ob 9. uri 23 minut dopoldne: Prihod v Rudolfovo. Cerkevno blagoslovljene nove železnice in otvoritvenega vlaka po Njega knezoškofjski milosti gospodu knezoškofu ljubljanskem. — Ob 9. uri 53 minut dopoldne: Odhod otvoritvenega vlaka na novo progo. Mrzlo okrepčilo med vožnjo. — Ob 12. uri 39 minut popoldne: Prihod v Metliko. Malo kosilo, prirejeno od mestne občine Metlika. — Ob 2. uri 9 minut popoldne: Odhod iz Metlike. — Ob 2. uri 49 minut popoldne: Prihod v Črnomelj. Slavnostni banket, prirejen od mestne občine Črnomelj in ostalih belokranjskih občin. — Ob 6. uri 29 minut zvečer: Odhod iz Črnomlja. — Ob 7. uri 27 minut zvečer: Prihod v Rudolfovo. — Ob 7. uri 35 minut zvečer: Odhod v Ljubljano nazaj. — Ob 9. uri 40 minut zvečer: Prihod v Ljubljano (glavni kolodvor).

V nedeljo dne 5. julija pohitimo v Ljubljano! Nedelja 5. julija je praznik sv. Cirila in Metoda. »Slovenska kršč. socialna zveza« in »Slovenska Straža« priredita na ta dan v Ljubljani veliko slavnost, ki naj nam ponovi lepe prizore hrvaško-slovenskega katoliškega shoda. Ta dan bomo v Ljubljani z velikimi slovesnostmi se spominjali 500-letnice ustoličenja zadnjega slovenskega kneza v slovenskem jeziku in povzdignili svoj glas za pravice slovenskega ljudstva. Ta dan pridejo v Ljubljano tudi koroški slovenski pevski zbori v slikovitih svojih narodnih nošah. Prekrasen bo slavnostni sprevod k sveti maši, h kateremu vabimo vsa naša društva iz ljubljanske okolice in iz bližnjih krajev ob železnici. Prihitite zopet v Ljubljano s svojimi zastavami, s svojimi narodnimi nošami, s slavnostnimi in drugimi uniformami, da pokažemo svetu, da se zavedamo in da hočemo svoji domovini pravic. Prav vsi, ki ste se udeležili katoliškega shoda iz Ljubljane in bližnjih gorenjskih, dolenskih in notranjskih krajev dne 5. julija v Ljubljano! Povejte svojim znancem, da bo to zopet lep naš dan, ki bo dvignil naša srca v navdušenju in nagovorite jih, naj se vam na pot v Ljubljano pridružijo. Podrobnosti bomo še poročali v »Domoljubu«. Za danes le še povemo, da bo po sveti maši velik ljudski tabor, na katerem bo imel glavni govor voditelj koroških Slovencev dr. Brejc. Popoldne bodo velike ljudske slavnosti. Koroški kmetje bodo na prostem proizvajali vmeščenje slovenskega kneza z vsemi starimi obredi. Ze sedaj naj doni po vseh naših vaseh klic: Dne 5. julija v Ljubljano!

Skrivalnice naši »Domoljubovi« bralci že od nekaj radi rešujejo. Če je pa z rešitvijo združena še kaka nagrada, četudi

le samo obljubljena, je pa to zanimanje umevno še mnogo večje. Vidi se pa, da mnogi takih razpisov za nagrade ne preberó natančno in kar tjavendan pošiljajo rešitve in zahtevano poštnino, akoravno bi lahko uvideli, da je loterija navadno slaba vračevalka. Listova uprava le želi, da bi bili cenj. naročniki tako nagli pri plačevanju naročnine, ker bi jej bilo na ta način prihranjeno mnogo nepotrebnega drezanja in pisanja.

Gospodarski odbor mesta Postojne razpuščen. Deželna revizija je prišla v gospodarstvu mestne občine Postojna do velikanskih nerednosti. Revizija še ni končana. Vendar se je deželni odbor deloma bavil tudi s tem in je sklenil razpust mestnega gospodarskega odbora. Kakor pravijo, ima mesto 600.000 kron dolga. Župan Lavrencič utegne biti v teh razmerah odstavljen.

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih razpisuje tudi za tekoče leto nekaj prostih mest v morskem hospicu v Gradežu. Pravico do teh mest imajo slabokrvni, rahitični in škrofulozni otroci v starosti od 6. do 12. leta, in sicer v prvi vrsti z dežele in če bi nedostajalo takih, tudi iz Ljubljane. Zdravljenje se prične začetkom julija in traja 70 dni. Z zdravniškimi in ubožnimi izpričevali opremljene prošnje vpslati je do 30. maja na predsedstvo društva.

Afera 6. stotnije pri 17. pešpolku v Celovcu. V zadnji številki smo poročali o tozadevnem nastopu deželnega glavarja dr. Šusteršiča v delegaciji v Budimpešti radi pretiranih kazni, katere je 20 vojakom naprtilo vojaško sodišče. Omenili smo tudi nakratko odgovor vojnega ministra, ki je dejal, da je bila obsodba upravičena, ker so se dotični fantje spuntali zoper stroga povelja stotnikova. Zadeva pa s tem odgovoroma nikakor ni rešena. Vojni minister namreč ni povedal nič drugega kot to, kar mu je sporočil poveljnik 17. pešpolka. To je pri vojakih tako navada. Naš deželni glavar dr. Šusteršič pa nikakor ne misli odnehati, temuč zasleduje odločno svojo pot. Res je sicer, da so fantje zaslužili kazen. Povelje je povele in pri vojakih se v tem oziru neha vsaka šala. Toda vprašanje je, če je umestna tako grozna kazen — dobili so fantje skupaj 45 let! — in dejanjsko tarasodba še ni potrjena od vojaškega nadsodišča, kar je tudi poudarjal vojni minister sam.

Sveta vojska med našimi vojaki. Celovec. Preteklo sredo, dne 13. maja, je imel pri 4. bataljonu 17. slovenskega pešpolka g. vojaški kurat prav zanimivo predavanje o protialkoholnem gibanju. Primerjal je alkohol s turškim pustošenjem in razdejanjem. Turki so požigali hiše, pijanci so tudi že marsikatero. Turki so morili ljudi, alkohol jih tudi. Na Kranjskem pravijo, da jih utegne umreti vsled alkoholizma baje do 18.000. Turki so naše žene in dekleta onečaščevali; pogledjte samo piance, ali se kaj bolj dostojno obnašajo kakor so se Turki proti našim dekletom? Da, po nekaterih krajih na Slovenskem ga

celo ženske zehajo, pa po cele »stefane«. Na Turškem se je izgubilo mnogo naših ljudi, v pijači se jih je še več. Turek nam zemlje ni mogel vzeti, pijanstvo pa jo. Na Kranjskem plačajo 10 milijonov kron vsega davka, za alkohol jih pa dajo 40 milijonov. Zato je treba temu ljudskemu sovražniku napovedati vojsko, in sicer sveto vojsko. In ker so naši fantje dobri vojaki, bo »Sveta vojska« dobila lepo pomoč v boju. Prvi je vstopil v njene vrste četovodja Škrbec in nato cela vrsta fantov. Polovica 4. bataljona se je zapisala in obljubili v roko gosp. predavatelju, da se bo zdrževali opojnih pijač. Nato je četovodja Škrbec povedal par prav pametnih o pijančevanju med vojaštvom. Bodimo vredni kranjskega imena, je dejal. Naši ljudje na Kranjskem delajo čast svojemu imenu in Kranjci slovijo kot pridni, pošteni, izobraženi verski in narodni deželani. Zanimivo je tudi, da se je vseh onih 20 fantov pri 6. kompaniji, ki so bili tako strogo obsojeni, zapisalo v »Sveto vojsko« med abstinente. Na ta način skušajo naši fantje iztrebiti pijančevanje iz svojega polka. Če je veliko tako treznih in razsodnih fantov, kakor jih je pri 4. bataljonu, tudi drugod, bo naš polk dal sijajen vzgled trezne vojske!

Po novi belokranjski železnici v Karlovcu nas popelje v petek, dne 22. t. m., ob pol 8. uri zvečer veliko skioptično predavanje, ki se bo vršilo v deželnem gledališču. Predaval bo belokranjski rojak dr. Jurj Adlešič. Nad 80 krasnih slik nam bo kazalo novo progo, lepote in narodno življenje Belokrajine. Ljubljancani, prihitite k temu zanimivemu predavanju! Sedeži so po 60 vin., stojišča po 20 vin.

Ustanove za invalide. Društvo go spa Rdečega križa za Kranjsko odda letos zopet 12 ustanov za vojaške invalide po 79 K 80 vin., dalje 12 ustanov po 40 kron za revne vdove in sirote po ranjenih vojakih ter 8 ustanov po 40 K za uboge vojaške sirote. Podrobnosti so razvidne iz vladnega razpisa, ki je javno nabit na mestnem magistratu ljubljanskem.

Prva bojna ladja s slovenskim imenom »Triglav«. Kakor že znano je imenoval naš vladar pred kratkim izgovljeno bojno ladjo-topedorušilec »Triglav«, ki je 83,5 m dolga, 7,8 m široka in ima 850 ton. Stroji imajo najmodernejšo parno turbino in imajo 26.600 konjskih sil. Ladja vozi s hitrostjo 33 morskih milj na uro.

Konec šolskega leta. Po obstoječih predpisih se konča pouk na srednjih šolah, učiteljskih, trgovskih in mornariških šolah dne 6. julija, 10 dni pred koncem šolskega leta. Ker bo letos 6. julija na ponedeljek, je naučni minister odredil, da odpade na teh šolah pouk že 4. julija in se ta dan opravi končna služba božja in razdele izpričevala.

Dobre glave imajo. V Gradcu se je neka družba peljala v treh avtomobilih k priljubljeni restavraciji Sandvirt. Nakrat se je zadel eden avtomobilov ob železno cestno ograjo, jo prelomil in padel v globočino 80 metrov, pri če-

mer se je petkrat prevrnil. V avtomobilu sta bila neki gospod Supan, kapelnik Kola in igralka Vesta, ki so kakor po čudežu vsi le lahko ranjeni.

Žetveni dopust je dovoljen vojakom od 28. junija do 18. julija.

Umrli je v Brodu na Savi v nedeljo zjutraj Anton Petruhar, veleposesnik, mestni svetovalec, trgovec z lesom, zaupnik stranke Starčevičeve itd. Rojen je bil leta 1845 v litijski okolici, a že kot mladenič se je napotil na Hrvaško, kjer si je prihranil lepo premoženje. Splošno priljubljena oseba je bil v domovini in v tujini. Bil je navdušen Slovenec, se vedno zanimal za napredek Slovencev in rad posečal svojo domovino.

Smrtna kosa. V Železnikih na Gorenskem je umrla v 76. letu starosti gospa Marija Demšar, mati zdravnika dr. Demšarja. — V Šmartnem pri Litiji je umrla c. kr. poštarica gospa Klementina Watzak, rojena Skrem.

Sreča mariborskega odvetnika. Nedavno je bil mariborski odvetnik dr. Mravlag pri nekem tovarnarju na Dunaju, kateremu je vpriču njega ponudil neki izumitelj za malo ceno na prodaj patent za nov način izdelovanja kos. Tovarnar je ponudbo odklonil, medtem pa je stopil dr. Mravlag z iznajditeljem v dogovor in se kmalu z njim pogodil. Kmalu nato je dr. Mravlag pokazal patent nekemu tovarnarju kos, ki mu ga je takoj odkupil za milijon kron in mu izplačal znesek 700.000 kron. Nova iznajdba bo znižala ceno kosam.

Sedem sinov — sedem vojakov. Ivan Engelman, kovač v Kranju, ima sedem sinov. Sedmega, Avgušтина, so potrdili k vojakom pri zadnjem naboru. Sedem sinov — sedem junakov!

Ta bo še tica. Preteklo sredo se je zatekla pred dežjem v cerkev v Črnučah pri Ljubljani mlada deklica, po obleki soditi boljšega stanu. Tu je vedrila celo popoldne in jokala. Pripovedovala je, da je stara 14 let, iz Trsta, je odšla od doma, da si ogleda Ljubljano, a med potjo ji je burja denar odnesla. Zašla je proti Celju in brez denarja in hrane blodila tri dni. Naslov očeta je prav povedala. Ostala je pri županu šest dni. V teh dneh poklicana oblast še ni našla očeta, čegar naslov je imela, pač pa je oče izvedel za izgubljeno hčer po pismu županstva in takoj prišel po deklico. Ušla je že trikrat od doma in za zadnji izlet je sestri vzela večjo vsoto denarja, zapravila vse po gostilnah v moški družbi in nazadnje brez denarja obtičala na Črnučah. Med potom je celo svoje lase prodala in ko so jo vprašali, zakaj nima las, je rekla, da so ji izpadli vsled bolezni. Zalostni oče jo je odpeljal zopet domov. Za dekle, še ne 14 let staro, je tako življenje pač nad vse žalostno. Počasnost tržaške policije v tem slučaju je pa tudi občudovanja vredna.

Dolenjska vina v Ameriki. Tvrdba A. de Wilde v Shebojganu v Severni Ameriki je začela izvajati dolenjska vi-

na v Ameriko. Njen zastopnik je bil pred nekaj dnevi na Dolenjskem in kupil več vina iz dolenjskih vinogradov. Če bo vino ugajalo, pravi, da se bo razvila živahna kupčija.

Novi kardinali. V Rimu bo po imenovanju novih kardinalov v kardinalnem zboru 35 laških kardinalov in 32 kardinalov, ki pripadajo drugim narodnostim.

Čuden dež je šel dne 10. t. m. ponoči v Ljubnu in okolici na Stajerskem. Še zjutraj je bil ves zrak napolnjen z žveplenim duhom, na tleh, zlasti v lužah, je bilo pa opaziti žveplene sledi. Iz zavrete deževnice te noči so se dvigale žveplene sopare. Preiskava je dognala, da je med dežjem padal tudi vulkanski prah.

Indijanski novomašnik. Dne 8. decembra 1913 je bil v stolni cerkvi Jezusovega srca v Superioru (Wisconsin) v Ameriki posvečen v mašnika potomec Čipeva Indijancev. Mladi duhovnik je skoro čisto indijanske krvi in ga rojaki imenujejo Tinbiškogijik. Po očetu je član Čipeva rodu, ki biva ob izvirku reke Misisipi. Ta rod je spreobrnil naš rojak Baraga pred 60 leti. Mati mašnikova se imenuje Atageke in je tudi iz plemena Čipeva. Stara mati mladega mašnika je bila stara 96 let, ko je bila krščena. Brat je še dandanes čarovnik pri Mediviviu plemenu. Nove maše so se Indijanci udeležili v silno velikem številu. Mladi mašnik je študiral v Rimu in Inomestu in govori poleg domačega jezika še laški, francoski in nemški jezik.

Izseljevanje v Kolumbijo. Kolumbijski zakon 52 z dne 5. novembra 1913 vsebuje določila o ustanovitvi odbora za priseljevanje, ki naj bi pospeševal naseljevanje ozemelj Caquetá in Putumayo s tu- in inozemskimi naseljenci. V začetku februarja 1914 so izšli v časnikih v Bogota različni članki, iz katerih je posneti, da se je ponudila prekomorska prevozna družba v Parizu vladi v Bogota, da spravi 300 družin iz Švice, Tirolskega in Nemčije v Kolumbijo in da pridobi, če treba, še nadaljnjih 700 družin v ravno isti namen. Te družine bi se skoro gotovo naselile v ozemljih Caquetá in Putumayo. Ti kraji pa obstoje večinoma samo iz pragozda ali so pa močvirnati in Evropejcem ne nudijo nikakoršnih nad za ugoden obstoj in napredek. Mrzlica, vsakovrstne bolezni in zoprnosti neobdelanih vročih (tropskih) dežel bi evropske priseljence v najkrajšem času skrčile. Iz teh vzrokov se mora najodločneje svariti pred izseljevanjem v omenjena ozemlja Kolumbije.

Princezinja in zdravnik. Nedavno je prišla k slavnemu zdravniku Cezarju Roux neka ruska princezinja, ki je v sorodu s carsko rodbino. Stopila je v sobo v trenutku, ko je zdravnik pisal v zapisnik podrobnosti o bolniku, ki ga je bil ravnokar preiskal. Ne da bi dvignil glavo, je zdravnik velel vstopivši princezinji: »Prosim, izvolite si vzeti stol, milostiva«. Princezinja se je čuti-

la žaljeno, da jo zdravnik pusti čakati ter je rekla s pikrim glasom: »Gospod profesor, jaz sem princezinja.« — »No, potem si vzemite dva stola!« je odvrnil in pisal dalje.

Mož — s 16 ženami V Wortu v državi Teksas živi farmer Arnold, ki se je poročil šestnajstkrat, kakor se je izkazalo pred sodiščem, pred katerim ga je nedavno tožilo osem njegovih žena za ločitev zakona zaradi nezvestobe. Sodišče je sklenilo, naj zdravniki preiščejo, če je farmer Arnold pri zdravi pameti, kajti šestnajstkrat se oženil je za pametnega človeka res nekoliko preveč.

Tudi milijonarji se morijo. V New Yorku v Ameriki si je končala življenje milijonarka Avgusta Edvard. — V Osjeku na Hrvaškem se je usmrtil posestnik Josip Stumpf, ki je posestnik pol milijona kron premoženja. Denar imajo, vse imajo, ampak sreče ne poznajo.

Draga jajca. V New Yorku stane eno jajce 22 vinarjev. Amerikanski kmet dobi za jajce samo 6 vinarjev, vse drugo dobe prekupci. V hladilnicah imajo shranjenih 22 milijonov ducatov jajc, pa jih nočejo dati na trg samo da so jajca dražja.

Iz Srbije. V Belgradu se je osnoval konzorcij za avtomobilno zvezo Stare z Novo Srbijo. Kot najnujnejša zveza se je označila črta Veles — Prilep, Prilep — Bitolj in je bilo naročilo za izvršitev 9 avto - omnibusov oddano tvrdki Laurin & Klement, d. d. v Mladu Boleslavi. Navzlic hudemu konkurenčnemu boju od strani nemških, francoskih in švicarskih tovarov je naročilo prejela avstrijska tovarna, kar je gotovo najboljši dokaz, kako odličen sloves imajo njeni izdelki. Zanimivo je, da je tvrdka Laurin & Klement svojočasno dobavila avtomobile tudi za Črnogoro, kjer so se isti izvrstno obnesli.

Listek

Smrt.¹

Poljsko spisal Jan Lada.

Tiste dni je bilo pri nas nekako dušeče in težko. Nesreča je visela nad nami, čutili smo jo, kako se nam bliža, korak za korakom. Prebivanje naše v Kijevu² je

¹ Poljaki so velik slov. narod, ki pa nima svoje države. Nekaj jih je pod Nemčijo, nekoliko več pod Avstrijo, največ pa pod Rusijo. Rusi jih jako zatirajo, in sicer zato, ker so Poljaki veren katoliški narod, Rusi pa krivoverci. Poljaki so se že večkrat hoteli s silo osvoboditi, toda Rusi so vsak upor krvavo zatrli. Posledice enega takega upora nam slika pisatelj v tej povesti.

² Kijev je veliko mesto na Ruskem, kjer prebiva namestnik carja, imenovan generalni gubernator.

bilo že takoj od začetka nemirno in žalostno. Od takrat, ko so Stanislava odvedli v trdnjavo, sem se bil že navadil prestrašenih in bledih obrazov, skritih šepetanj, takih, kakor govorimo o mrtvih ali na smrt bolnih, zamolklega jokanja in ihtenja, o katerega vzroku nisem smel vprašati. Navadil sem se bil že teh nepoznanih obrazov, ki so k nam prihajali na skrivaj po noči in po dnevu in tajno zopet izginjali skozi stranska vrata, potem ko so za zakienjenimi vrati o nečem skrivnostno govorili z mojo materjo ali pa z gospo Felicijo. Tolikokrat sem že videl svojo mater do smrti trudno, ko se je vračala s celodnevnege beganja po kanclijah in uradih, tako da me to ni več tako razburjalo in vznemirjalo kakor prej. Človek, osem let star, kaj lahko prenaša nesrečo! Toda sedaj se je moralo dogoditi nekaj hujšega. Vsi so pri nas hodili kakor osamljeni. Če je kdo k nam prišel, sem slišal samo šepetanje, s solzami prekinjeno — toda o čem govore, nisem mogel izvedeti. Kadar sem koga vprašal, odgovoril mi je nekaj splošnega, tako da mu nisem mogel verjeti.

Končno mi je rekla nekoč gospa Felicija:

»Stanislav je bolan, jako bolan. Moli vroče zanj, morda te Bog usliši.«

Molil sem torej deloma zato, ker sem imel svojega brata Stanislava jako rad, deloma pa tudi zato, ker drugega dela nisem imel. Nihče se ta čas ni brigal zame. Le včasih me je objela kaka izmed črno obledenih gospa, ki so prihajale k nam, in majavč žalostno glavo dejala: »Ubogi, ubogi štefko!« Zakaj da sem »ubogi« in zakaj je moj brat bolan, tega nisem mogel razumeti. Sploh pa tudi nisem verjel, da je bolan, ampak sem slutil nekaj groznejšega, neznanega. Sicer pa mi niti ni prišlo na misel, da bi se preveč žalostil vsled sedanjega našega stanja, in to zato, ker sem prvič v življenju smel delati, kar sem hotel. Stari, natančni red je bil popolnoma izgubil iz naše hiše. Obed in večerja nista bila več v določenem času, učiti se ni bilo treba. Hišina moje matere, Leonija, sicer tako urna in natančna, ki je sedaj upravljala naše mestno gospodarstvo, je hodila okoli kakor brez glave vsa objokana. Gospa Felicija, moja vzgojiteljica, me ni vedno opominjala, naj se lepo vedem, ni me izpraševala francoskih besed, ampak je skoro vedno, kadar matere ni bilo doma, stala pri oknu in gledala venkaj ter vzdihovala, ko pa se je mati vrnila, se ni od nje ločila niti trenutek. V teh štirinajstih dneh se je moja mati tako izpremenila, da jo ni bilo moči skoro spoznati. Nekdaj tako zdrava in nežna je bila sedaj blede kakor vosek in prozorna kakor alabaster; samo oči, ki so bile globoko vdrti, so se svetile v motnem sijaju, kakor dve sveči. Vselej, kadar se je po dolgem času vrnila domov, sem slišal, kako je dejala gospej Feliciji ali Leoniji: »Zastonj, vse zastonj,« nato so vse tri šle v domačo kapelico, kjer

¹ V bogatih rodovinah ne pošiljajo otrok v šolo, ampak dobe učitelja v hišo, toda vzgaja domačo deco. Tak učitelj (ali učiteljica) se imenuje domači učitelj ali vzgojitelj, oziroma vzgojiteljica.

so nato dolgo jokale in molile. Nekoč me je naglo objela, pritisnila k sebi in me dolgo časa strastno poljubovala, šepetajoč: »Dete moje, nesrečni moj otrok, poslednji — — — Samo tebe imam še — — — edino ti mi še ostaneš! Oče tvoj počiva v grobu in tvoj brat Stanislav, moj nazdražji, moj ljubljeni sin — — — O Jezus, Jezus, Jezus!«

Nato me je nagloma odrinila od sebe. »Ne, ne, ti mi ne boš nikdar tisto, kar mi je Stanislav, nikdar, nikdar!«

Končno je nekega večera prišel k nam stric Ksaver. Imel sem ga jako rad in zmirrom sem komaj čakal nanj, ker mi je vedno prinesel slaščic in jabolk, še bolj pa zato, ker je imel tak zaklad veselja, šal in smešnic, da sem se mu moral vedno smejati. Toda razveselil ni samo mene, ampak tudi vedno sitno Leonijo, celo gospa Felicija je prenehala godrnjati in tudi mati, sicer vedno zamišljena in žalostna, je oživela z njegovim prihodom.

In zares: kadar se je on prikazal s svojo veliko plešo in naježenimi brki, tedaj se ni samo veselje udomačilo, ki ga nam je bilo v tistih težkih časih tako potreba, ampak pozabljene so bile tudi za nekaj časa vse skrbi, in obličje vseh navzočih se je zjasnilo in vpokojilo.

Toda danes je bil stric Ksaver zamišljen in mračen kakor noč. Tiho je odprl vrata, obstal na pragu in ozirajoč se po sobi zašepetal:

»Ali Kazimire ni doma?« (Kazimira je bilo ime moji materi.)

Gospa Felicija je skočila k njemu vsa prestrašena:

»Kaj se je zgodilo?« je zaklicala.

»Kazimira se še ni vrnila?« je zopet boječe vprašal.

»Ne, dozdaj še ne. Toda za milost božjo, kaj se je zgodilo? Povejte hitro!«

Predsoba je bila velika in temna, samo mala svetilka jo je borno osvetljevala. Stisnil sem se tesneje k steni, in zatajujoč dihanje v prsih, da me ne bi zapazili, sem verno poslušal.

Stric Ksaver je nekaj trenutkov molčal, kakor da ga nekaj duši v grlu. Nato se je z obema rokama prijel za glavo in zastokal:

»Strašno!«

Gospa Felicija ga je zgrabila za roko.

»Jezus Marija,« je vzkriknila, ali je že?

Stric se je sklonil k nji in ji povedal nekaj z zamolklim glasom, toda tako tiho, da nisem mogel razumeti. Ujel sem samo dve besedi:

»Podpisano — — — Pojutrašnjim — — —«

Gospa Felicija je stala za trenutek kakor okamenela in si zakrila obličje z rokama.

»A jaz temu nisem mogla verjeti, upala sem,« je šepetala, »toda sedaj — — — Ali ni nobene pomoči več?«

Stric je odmajal z glavo.

»Izgubljeno,« je dejal žalostno, »vse izgubljeno! — — — Vse sile smo napeli tukaj in v Petrogradu — — — Sam sem mislil, da se nam posreči — — — toda potem — — —«

»Uboga, nesrečna mati,« je zašepetala gospa Felicija

Stala sta si molče nasproti. Iz sosednje sobe se je slišalo umerjeno tiktakanje stenske ure. V tem grobnem molku se mi je zdelo tako žalostno in obšlo me je čustvo, kakor da ta dva človeka, ki si tamkaj stojita nasproti, molče, in negibno, nista živa, ampak mrtva. Komaj sem se vzdržal, da nisem zajokal.

Potem se je stric Ksaver približal h gospej Feliciji tako blizu, da sta se njuni glavi skoro dotikali in ji naglo začel nekaj pripovedovati, toda tako tiho, da nisem mogel nič vieti. Le kakšno besedo, ki jo je bolj povdaril, sem razumel. Gospa Felicija ga je poslušala z velikim pozornostjo.

»Torej zjutraj zarana?« je šepetala.

»Toda da bi kneginja — — —«

»Tako gotovo, kakor tukaj stojim,« sem slišal govoriti strica. »Samo da bi Kazimira ne zvedela — — — To je poslednje upanje, oč katerega je vse odvisno in če bi se še to ponesrečilo — — — Ne, boljše je, da ne zve zanj.«

»Kdo naj bi ji pa povedal?« je dejala nagloma gospa Felicija. »Za mene ste lahko brez skrbi; drugi pa ne vedo — — —«

»V mestu bodo kmalu vsi vedeli,« je rekel stric. »Zjutraj bo vse, kar je poljskega, v cerkvi — — —«

Gospej Felicijo so oblivale solze.

»Edino, kar nam je zdaj še ostalo,« je šepetala jokajoč, »je edini Bog!«

Šla sta v salon, jaz pa sem v tem trenutku zbežal skozi druga vrata k Leoniji, ki je imela v spalnici nekaj opravka.

Bil sem nedvomno jako bled in prestrašen. Zakaj Leonija je takoj vstala, pustila svoje delo in se obrnila k meni, kar ni sicer nikdar storila.

»Kaj ti je, štefko?« je vprašala, »nečesa si se ustrašil ali kaj?«

»Leonija,« sem začel ihteti, »Leonija — — — nekaj strašnega — gospa Felicija — stric Ksaver — — — Stanislav na smrt obsojen — — —«

Planil sem v jok.

Leonija se je prijela za glavo.

»Mati najzvetejša,« je vzkriknila, »naš Stanislav — — —«

In odhitela je v salon.

Ta večer nisem videl več niti Leonije, niti matere. Druga naša hišina, Horpina, me je razpravila in je ostala ob moji postelji, dokler nisem zaspal, pripovedujoč mi pravljice. Zнала jih je pripovedovati prekrasno in poslušal sem jo vedno z največjim zanimanjem; toda danes nisem slišal niti besede. Čutil sem, da mora biti to nekaj groznega »na smrt obsojen«, toda vse strahote teh besedi nisem mogel obseči. Samo to mi je bilo jasno, da preti Stanislavu velika nevarnost. — — —

(Dalje.)

Kupčija z živino.

Zadnji semenj v Ljubljani je bil radi slabega vremena bolj slabo obiskan. Goveje živine se ni dosti prignalo in je bila tudi manj živahna kupčija. Prascev pa se je mnogo pripeljalo; a se istotako niso mogli prodati. deloma

radi visoke cene, deloma pa tudi blagovni bilo najlepše.

Na Dunaju je bilo opaziti zadnji teden nekoliko živahnješe kupčijo, zlasti pri prašičih. Dne 12. maja se je pripeljalo tam na semenj 5478 mlajših lahkkih in 7246 starejših debelih prašičev.

Cena za debele prašiče prima je bila 1 K 22, 1 K 26 za kg žive teže, za mlajše mesne prašiče pa 1 K 30 vin. do 1 K 46 vin. za kilogram žive teže.

Ker se je pripeljalo okrog 2000 mladih in 1500 debelih prašičev manj na semenj kakor prejšnji teden, je cena poskočila za kilogram 4 do 8 vin.

Teleta živa se prodajajo na Dunaju kilogram po 1 K 20 do 1 K 28, zaklana po 1 K 36 do 1 K 48.

Prašiči zaklani se prodajajo na Dunaju kilogram po 1 K 34 do 1 K 56.

Voli se prodajajo na Dunaju po 90—104 K, biki po 87—90 K, krave po 70—80 K, telice po 72—84 K za 100 kg žive teže prima blago.

Vnovčevalnica za živino v Ljubljani opozarja kupce prascev, da se bodo naročila še ta teden izvršila. Prosi se pri naročilih za natančne naslove, zlasti je treba navesti postajo, na katero naj se pošlje prasci.

Vnovčevalnica kupi večje število prašičev od 25 do 35 kg žive teže za pitanje.

Nadalje kupi vsako število lepih osemtedenskih prascev za pleme in za pitanje.

Pcnudbe in naročila je pošiljati na naslov: Vnovčevalnica za živino v Ljubljani, Dunajska cesta.

Prosi se, ne pozabiti napisati natančnega naslova.

Kdo se sme izseliti v tujino.

Zadnje čase mislijo ljudje, da je avstrijska vlada izdala nove predpise in določbe, po katerih je moškim med 17. do 36. letom sploh prepovedano potovati in izseliti se v tuje kraje, zlasti v Ameriko.

Ta misel je seveda čisto napačna. Vlada ni izdala glede izseljevanja sploh nobenih novih predpisov, ampak gleda samo strogo na to, da se stari predpisi strogo izvršujejo in izpolnjujejo. Vlada je samo ukazala, naj policijske oblasti kontrolirajo vse tiste osebe, o katerih se lahko sumi, da se hočejo z izseljevanjem ogniti vojaški doznosti.

Potemtakem se smejo izseliti vse moške osebe pred 17 letom in po 36. letu, ker ti nima nobene dolžnosti hoditi na vojaški nabor in nobene vojaške obveznosti. Drugič se smejo izseliti vsi oni med 17. in 36. letom stoječi moški, ki so vsled svojega stanu (duhovniki) ali pa vsled nesposobnosti odvezani od vsakih vojaških dolžnosti. Vsi tisti tedaj, ki niso potrjeni.

Vsak, ki je vojaščine prost, se torej lahko izseli, seveda mora na zahtevo oblasti dokazati, da nima nobene vojaške obveznosti. To dokaže lahko: s potrdilom

vplačanja vojaške takse, s potrdilom izstopa iz skupne vojske, z odslužnim pismom, s črnovojniškim listom, z uradnim potrdilom, da je nesposoben za orožje.

Če je pa kdo še v naborni dobi ali če ima odslužiti še orožne vaje, se sme sicer izseliti, ali pri sebi mora imeti uradni potni list, drugače ga policija takoj ustavi in pošlje nazaj, odkoder je prišel.

Fantje, ki so dopolnili 17. leto, dobe potne liste do roka glavnega nabora. Če so pa že potrjeni, ga dobe do tistega časa, ko morajo k vojakom.

Fantje, ki niso še opravili predzadnje orožne vaje, torej pred 29 letom, dobe potne liste do prihodnje orožne vaje. Orožna vaja se tudi lahko prenese in odloži vsaj za eno leto. V tem slučaju se potni list za eno leto podaljša. Kdor je pa odslužil predzadnje orožne vaje, dobi potni list brez vsake omejitve glede časa.

Potne liste za kratko dobo dobe tudi vojaščini podvrženi fantje lahko. Če pa gredo čez morje za daljšo dobo, dobe sicer potni list, ali dokazati morajo, da jih k temu silijo gospodarske potrebe in razmere. Drugače se jim potni list odreče.

Sploh so dobila vsa oblastva nalog, da gredo vedno izseljencem na roko in jim preskrbe potne liste, če jih v to gospodarske razmere silijo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

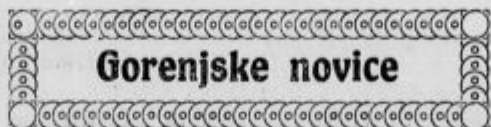
Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4^{3/4}% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Blagovica. Dne 5. t. m. se je vršila pri deželnem kot vzklicnem sodišču zanimiva kazenska razprava. Tožila sta namreč Franc Benkovič, posestnik v Blagovici, in Marija Novak, posestnica in gostilničarka v Blagovici, župnika Hartmana zaradi žaljenja časti, ker ju je odklonil kot krstna botra in to svojo odklonitev tudi primerno utemeljil z besedami, da sta oba enaka in da ni ona (Marija Novak) nič boljša od njega (Franceta Benkovič) ter zaradi še nekaterih drugih žaljivih besed, katere je baje župnik Hartman ob tej priliki izgovoril, katerih pa zasebna obtožitelja nista mogla dokazati. Župnik Hartman je namreč postopal zelo previdno

in skrbel, da je imel v vsakem slučaju pri pogovoru z zasebnima obtožiteljema zanesljivo prič, ki so na njegove besede pazile. Župnik Hartman je bil že pri okrajnem sodišču na Brdu oproščen, toda Benkovič in Marija Novak sta na vsak način hotela, da pride stvar tudi še pred ljubljansko sodišče. Poleg tožiteljev je nastopila tudi Ivana Vranič, generalna priča obeh zasebnih obtožiteljev in babica v Blagovici. Deželno sodišče je izreklo, da je bil župnik Hartman h gori navedeni kritiki kot dušni pastir, katerega dolžnost je, svoje farane učiti in jih tudi po potrebi posvariti, v polni meri opravičen in da je bila to naravnost njegova dolžnost, vsled česar je oprostilno razsodbo potrdilo.

g Domžalske novice. Županova 40 letnica. 10. maja letos je minulo ravno 40 let, odkar je v Domžalah nepretrgoma župan Matej Janežič, ki je bil prvokrat izvoljen županom 10. maja 1874. Ta izredni dogodek se je zato prav slovesno praznil, tembolj, ker so sedaj razven treh zastopnikov velikih tovarn vsi občinski odborniki odločni pristaši S. L. S. Na predvečer je vrla domžalska godba priredila podoknico, v nedeljo dopoldne ob 10. uri pa se je župan v častnem spremstvu veteranskega društva, obeh požarnih bramb in vsega občinskega odbora udeležil sv. maše, na kar je bila v lepo ozaljšani šolski telovadnici slavnostna občinska seja, v kateri je bil župan soglasno imenovan častnim občanom in se mu je poklonila krasno izdelana diploma. — Odlikovano delavstvo v Domžalah. 16. maja, v soboto popoldne ob 4. uri se je v veliki tovarni slavnostno praznilo. Štirje delavci, namreč Janez Škrabar iz Zg. Domžal, Jožef Kepic iz Podrečja, Frančiška Sušnik iz Zg. Domžal in Marija Majdič iz Jarš so bili odlikovani s častno medaljo za 40letno zvesto službovanje. Vse delavstvo in uradništvo tovarne — nad 180 oseb — se je zbralo v prekrasno okinčani šivalni sobani, kjer je lastnik tovarne v lepih slovenskih besedah prisrčno pozdravil vse navzoče, nakar je domači župnik pojasnil, kako častno je to odlikovanje za odlikovane, za vse delavstvo, za tovarno in celo faro. Nato jim je župan pripel častne medalje. Vsak je prejel od tovarnarja tudi hranilno knjižico s vsoto denarja; vse delavstvo pa je bilo potem pogoščeno. Vrstile so se prelepe domače slovenske pesmi, ki so pričale, kako dobro de delavstvu, ako njega trud in trpljenje najde tudi priznanje! — Obilen blagoslov božji. Franciška Štajner v Stobu, št. 7 župnija Domžale je pretekli teden povila svojemu srečnemu možu dva prav čvrsta fantka, prej pa že enkrat dvojčke, enkrat pa celo trojčke, v devetih letih 11 otrok, od katerih jih sedem živi.

g Prašičerejski zavod v Lukovici. En glavni vir dohodkov našega kmeta je prešičereja, zlasti v kamniškem okraju. Kamniški prešiči slove po celem Kranjskem in jih sploh ljudje jako radi kupujejo. Toda v zadnjem času se je kamniški prešič križal s tujo krvjo, bila je nevarnost, da se importira in vzredi slaba stvar in kar se je skozi dolgo vrsto let izkazalo kot dobro,

zatre. Vsled tega je povsem hvale vredno, da se je ustanovila v Lukovici prešičerejska družba z omejeno zavezo, katere glavni namen je ohraniti in pospešiti čisto kamniško pleme. Ogledali smo si vso napravo družbe. Tu sledi popis vsega podjetja: Družba sestoji iz šest družabnikov, ki imajo vplačan po en delež po 500 K in dvakratno jamstvo. Posestvo je 31 oralov veliko. 16 oralov je gozda, 15 oralov sveta pa za pašo. Posestvo je razdeljeno v tri dele: 1. Okopavina; 2. ječmen; 3. detelja. Med deteljo se bo zasejala laška lulika. Prešiči se bodo pasli poleti, pozimi se bodo krmili s sirovim krompirjem, peso, plevami, otavo in z zdrobljenim ječmenom. Poleti so vedno na prostem, v posebno za to ograjenem oddelku, kjer je kopališče in rilišče. Pasejo se pol do ene ure in sicer po petkrat na dan. Večkratna paša se vrši raditega, da ne rijejo po pašniku. Uredilo se bo tako, da se bo imelo po 50 plemenskih svinj, dosedaj jih je 40. Družba namerava prirediti vsako leto 1000 pujskov. Dobri se bodo kot plemenske živali razprodali, slabi pa izpitali. Prešiči so le domače kamniške pasme. Namen te družbe je torej, kakor zgorej omenjeno, spraviti domačega kamniškega prešiča, ki je zelo plodovit in utrjen, še do večje veljave. Začela je družba delovati na ta način, da je nakupila po celem okraju živali domače kamniške pasme. Slabejše živali, ki so se izkazale za plemo manj sposobne, so se spitale in prodale in za plemo obdržale le najboljše plemenske svinje. Uspeh je do sedaj jako povoljen, bolezní ni nikake, hlevi so se uredili iz starega gospodarskega poslopja na priprosti način brez velikih stroškov. Napeljan je tudi vodovod, tako, da je voda ob vsakem času na razpolago tudi za kopanje. Lega je južna na solčni strani. Zemlja je debela plast ilovice in zelo rodovitna. Pri zavodu se vodi natančno knjigovodstvo kakor dnevnik, rodovnik, zapisnik o tehtanju prašičev itd. Splošno vstop radi bolezní ni dovoljen. Kdor si hoče zavod ogledati, se mora oglasiti pri načelniku te družbe g. Franc Capudru v Praprečah pri Lukovici. Zavodu želimo mnogo uspeha in lepega razvoja.

g Šenčur pri Kranju. V sredo 6. maja se je poročil v naši župni ce. kvi g. Anton Umnik, posestnik, prednik mlad. Mar. družbe, občinski odbornik, podnačelnik hranilnice in podpredsednik izobraževalnega društva z g. Anico Erbežnik iz Krtine pri Domžalah. Prav lepa je bila slovesnost v cerkvi pri poroki, za kar gre posebna zahvala preč. g. župniku in g. organistu in sl. cerkvenemu pevskemu zboru. Namesto običajnega »likofa« je ženin daroval izobraževalnemu društvu in požarni brambí po 20 K. Prav koristno bi bilo, ko bi vsi ženini tako storili, potem bi pač ne bilo nobenih prepírov in tepežev. Novoporočencema pa obilo sreče in božjega blagoslova!

g Na šenčurški gori je umrl Ivan Anžič, osmošolec c. kr. Franc Jožefove gimnazije v Kranju. Kakor marsikaterega dijaka je pobrala tudi Ivana neizprosna jetika. Pogreb se je vršil v sredo, 13. maja. Udeležili so se ga mnogoštevilni domačini in vsled slabega vremena le dijaško odpo-

slanstvo z g. profesorjem dr. Cepuder, ki se je v prisrčnih besedah poslovil v imenu profesorskega zbora in dijakov. Sošolci so položili na prerani grob krasen svež venec. Na svidenje pri Bogu! — Katol. slov. izobražev. društvo priredi na binkoštno nedeljo popoldne igro: »Marijin otrok« in srečo! Vabimo!

g Št. Vid nad Ljubljano. Romarjem, ki gredo vsako leto o binkoštih v večji družbi na sv. Višarje povemo, da jutranji vlak ne odhaja več ob 7. uri iz Vižmarjev, pač pa ob 6. uri zjutraj. — Poročil se je preteklo sredo Franc Zavodnik, ki je pred leti kot načelnik vodil orlovsko organizacijo, dokler ni oblekel vojaške suknje. — V ponedeljek se je poročila Julka Pleško iz Kozarjev z vrlim posestnikom na Glinici, g. Valentinom Babnikom. Oba novoporočenca sta imela poroki s sv. mašo, pri kateri je pel cerkveni moški zbor. Naj bi oba ostala tako delavna kot sedaj!

g Tržiške novice. Za tržiški sodni okraj se je zdravstveno okrožje sestavilo iz sledečih mož: Franc Ahačič in podžupan Lúdvík Grasmeyer iz Tržiča, župan Jožef Ahačič in občinski svetovalec Fl. Zaletel iz Križa, župan Janez Zupan iz Kovorja, župan Franc Zupan iz Loma, župan J. Meglič od Sv. Ane. — Občinski odbor tržiški je na predlog g. župnika dovolil, da se sme pasti živina v občinskem gozdu na tistih krajih, ki niso obsajeni s smrečicami in tam, kjer ni nevarnosti, da se skalovje odtrga in prileti v nižavo, kakor se je že zgodilo. — V kratkem se prične z zidanjem klavnice. Delo se je oddalo g. Matku Curk, ki gradi tudi Ljudski dom. — Občuten mraz smo imeli pretekli teden. Po bližnjih gorah je močno snežilo. — Po binkoštih odide tržiški organist gosp. Franc Slabé na svojo novo službo v Št. Vid nad Ljubljano. — Na dražbi prodano hišo Ane Slapar je kupil g. Chrobat, trgovec v Kranju. — Poročena sta bila Franc Slapar in Ana Papov. Ker je nevesta članica ženskega odseka društva sv. Jožefa, so ji pevke zapele v cerkvi par kitic poročne pesmi. — Premovanje goveje živine je bilo minolo soboto. Prignalo se je mnogo lepe živine, veliko živinorejcev je dobilo nagrado. Vse občine razven sv. Ane so bile zastopane. — Marijina dekliška družba je priredila domačo zabavo v proslavo godu gdč. prednice s petjem, deklamacijo »Osem blagrov« in trodejansko igro »Ljubezen Marijinega otroka«.

g Živinorejska zveza za kamniški politični okraj hoče tudi kolikor mogoče pospeševati ovčerejo. V to svrhu je vzela v najem nalašč planino »Koren«, kamor bo že letos vzela v pašo 80 do 100 ovac. Pašnina od ovce bo znašala 1 K 50 vin. Zato tem potom prosimo vse tiste, ki želijo dati svoje ovce v to pašo, naj čimpreje iste priglasijo. Goveje živine se sprejme samo še pet glav, kdor namerava priglasiti svojo živino za na križko planino naj to takoj stori. Od goveda je plačati do 2 leti starosti po 11 K, od goveda nad 2 leti starosti pa po 13 K, in je polovico pašnine vplačati takoj pri prigašenju, drugo polovico pa, ko se živina v pašo prižene, prav gotov pa med pašno dobo. Živina na planini se tudi zavaruje proti streli in je pla-

čati zavarovalnine po 28 vin. od 100 K zavarovane vsote. Živinorejska zveza je pot na križko planino zaznamovala z modro barvo, vsak naj se drži le s to barvo zaznamovane poti, ko bo gnal svojo živino na planino, sicer je za škodo, ki bi jo njegova živina med potom naredila, sam odgovoren.

Dolenjske novice

d Dobrnič. Na pogrebu g. dekana v Trebnjem so bili tudi Orli iz Dobrniča, in sicer 15 po številu. — S pošto imamo pri nas pa smolo. Prejšnja poštarica je bila radi nevestnosti odpuščena iz službe. Sedanja ekspeditorica pa pripada »napredni« stranki, zato pa evo njen napredek! Zjutraj bi morala biti ekspeditorica ob devetih v uradu, a to se ji zdi za tako »noble« prezgodaj, zato vstane šele ob desetih. Ljudje, ki pridejo na pošto, morajo čakati da gospodična izvolijo vstati, ali pa jo nadomestujeta gostilničarka (ki stanuje v isti hiši) ali njena služkinja. Potemtakem imamo tri poštné ekspeditorice, in sicer slednji dve višji ko prva. — Vreme imamo slabo, vedno dež in mraz. Prejšnji mraz se ni poznal dosti, zadnji, ki je bil o »treh lednih možeh«, 12., 13. in 14. t. m., se pa precej pozna na sadju in deteljah.

d Iz Dobrniča. Tukajšnji vinogradi prav lepo kažejo. Trta močno odganja ter ima obilo zaroda. Ako ne bo kake uime, je upati, da bo prav dober viški pridelek. Seveda je odvisno tudi od vinogradnikov samih. Treba bi bilo pravočasno škropiti, kakor tudi žvepljati, zlasti ker se je tukaj močno ugnezdila trtna plesen (Oidium). Zalibog, da se nekateri tukajšnji gospodarji še vedno ravnaajo po onem starem kopitu, in sicer kljub temu, da je mnogo predavanj in poučnih tečajev o tej stroki.

d Kočica pri Zagorju ob Savi. Ponesrečila se je štiriletna deklica vdove Terezije Pečnik. Trije otroci so živino na pašniku pasli in zakurili; mlajša deklica je ostala sama pri ognju. Vnela se ji je obleka in je zgorela, tako da je deklica v treh urah umrla v hudih bolečinah.

d Loški potok. Preteklo nedeljo smo imeli dobro obiskan političen shod, na katerem je poročal gospod poslanec Škulj o delu S. L. S. v deželnem zboru. — Podobčina Travnik je dobila po posredovanju gospoda poslanca znatno podporo 450 kron v pokritje stroškov za popravo ceste. Značilno je bilo pri tem postopanje travniških liberalcev, ki so bili sploh proti temu, da bi se kaj prosilo, samo da bi potem vpili, da ne daje stranka nikakih podpor. Enako dobi vas Retje za zgradbo kala 40 odstotno državno in 30 odstotno deželno podporo; nekateri liberalci so tako napredni, da stvari nasprotujejo iz znane razloga, češ da ni naš občinski odbor nič naredil. Smo pred volitvami,

pa jih jezi, da ne bodo mogli tajiti dejstev, ker jih vsak vidi. — Izgubil je v četrtek na sejmu v Sodražici posestnik iz Travnika 900 K, izkupek za par volov. Travničanje, bodite bolj previdni, kadar nosite denar pod pazduho! Oni, ki je bil izgubil pred 14 dnevi 300 kron, jih je sicer dobil nazaj, a Bog zna, če bo tudi temu sreča tako mila. — Vreme je pri nas mrzlo, deževno in snežno. V sredo je pobelil sneg vso okolico, v četrtek je bilo 4 stopnje mraza.

d Iz Mirne. Dne 13. t. m. je umrla v Gorici pri svoji hčeri gospej Malvini Belovski gospa tukajšnja grajščakinja Amalija Fević, ki je bila prepeljana na Mirno in tu v ponedeljek, dne 18. t. m., slovesno pokopana. Stara je bila 81 let. S svojim premoženjem je gospodarila tako, da si je z njim kupila nebesa. Bila je otrokom mati, bolnikom pomoč, sirotam tolažba, društvom podpora, občini zakladnica, cerkvi steber. Bog ji časne dari z večnimi povrni!

d Radeče pri Zidanem mostu. Najmanj narodne zavesti je v radeških sokolcih! Telovadijo pri Nemcu Gmeinerju in z vsako prireditvijo podprejo njegov žep, ker se vse vrši v njegovi gostilni, dasi je na nasprotni strani naprednejša in lepša slovenska gostilna. Od takega sokolskega duha je prešinjten tudi usnar Zupančič, napreden mož, ki jemlje v službo zagrizene nemčurje, ki se sramujejo slovenskega jezika. Ni še dolgo, kar je pobral nekega Strelca, katerega otroci so na Štajerskem obiskovali šulferajnsko šolo in se tukaj brhili stopiti v »bindišo šulo«. No, da pa sokoli niso samo nenarodni, ampak tudi svobodomiselní, ki rujejo zoper cerkev, so sami priznali, ker je njih deio »odcerkvenenje misli«. Pa se še dobijo starši, da v taka društva puščajo svoje otroke!

d Iz škocijanskih hribov. Enorazredna šola na Telčah je izpremenjena v dvorazrednico. Materijal za prezidavo cerkve se že pripravlja. — Vina je v naših hramih in zidancih še dosti na prodaj; pri nas bi bila silno potrebna kaka zadruga, ki bi pomagala prodajati vino. Trta letos silno lepo kaže, če ne bo zopet kake nesreče. Dolincem je že slana nekaj škode naredila, pri nas je pa ni bilo. — Komaj se je pri nas omenilo, da bi bila v hribih potrebna kaka cesta ali vsaj kaka poštna pot, že so začeli nekateri škodljivci proti temu zabavljati: »Tega pa ne — bodo zopet večji davki«. No, le brez skrbi naj bodo. — ceste nikjer ne usiljujejo tistemu, ki je tako neumen, da se je brani. Sicer pa mislimo, da bi noben pameten človek ne bil proti cesti, razen škocijanskih liberalcev, ki so Telčanom še celo semenj odjedli, sedaj jim pa tudi ceste ne privoščijo.

d Škocijan pri Mokronogu. Durjava ima post. Surovež je hladil jezo nad ženo, tako da ga je morala pustiti. Zdaj nima kdo kuhati. Kadar bo deželo vladal, mu bodo kuhali na deželne stroške. — 50 kron liberalcem za vsako laž, če jo kot resnico skažejo, je bilo

obljubljenih v Poljanah. Pa ni nikogar po nje. — Župnišče popravljajo po desetih letih. »Izdatki,« pravijo liberalci. Vendar za šole v naši občini izdajo letos osemkrat toliko kot za župnišče, ki že deset let ni bilo popravljeno.

d Št. Jernej. Zelo poučno predavanje je imel v nedeljo v društveni dvorani gospod Zdolšek, učitelj Grmske šole. Mnogoštevilnim poslušalcem je pojasnjeval razne trne bolezni in njih postanek. Navedel je razna sredstva, katera je treba vporabljeti proti tem škodljivcem naših vinogradov. Obrazložil je, kako in kdaj je treba škropiti, kakšne škropilnice so najboljše, kako naj se napravi galica in naposled še o žvepljanju.

d Velike Lipje pri Hinjah. Dne 7. t. m. je umrla tretja žena Jakoba Vidmarja. Zapušča 8 nedoraslih otrok. Največji je star 12 let, najmanjši pa 1 leto.

Notranjske novice

n Iz Bevk pri Vrhnikih. Dne 8. maja ob 8. uri zvečer je začelo goretí gospodarsko poslopje Janeza Jansa, hišna šte. 10 v Bevkah. Zažgali so otroci, ko so lovili domače zajce. S pomočjo gasilnega društva in po pridnosti naših deklet in žena, ki so skupaj z gasilničarstvom donšale vodo in gasile skozi 4 ure brez prenehanja, smo ogenj tako omejili, da mu nismo pustili do strehe. — Dne 12. maja so imeli šolski otroci iz Bevk in Blatne Brezovice skupni majniški izlet na Žalostno goro pri Preserju. Ob 8. uri so imeli sveto mašo na Žalostni gori in potem so šli na Borovnico in so si otroci ogledali železniški most.

n Hotederšica. Dne 15. t. m. je umrla v 49. letu svoje starosti g. Marija Petkovšek, soproga tukajšnjega gospoda župana, gostilničarja, lesnega trgovca itd. Bila je vsokozí udana svoji proga svojemu možu, skrbna mati svojim 10 otrokom, požrtvovalna članica naših katoliških društev. Bila je tudi iskrena čitateljica katoliških časopisov, zlasti pa »Domoljuba«. Spavaj v Bogu!

n Iz Knežaka. Na naši šoli se bo zgodila velika izprememba. Lansko leto je sklenil naš krajni šolski svet soglasno, naj se premesti iz stvarnih oziróv naš nadučitelj gospod Česnik. Deželni šolski svet je ta predlog s o g l a s n o potrdil. G. Česnik je prestavljen v Cerklje na Dolenjskem. On je bil vodja liberalcev in liberalnih učiteljev. Sedaj, ko je prestavljen, je postal res samostojen in neodvisen. Naše učiteljstvo se bo oddahnilo, še bolj pa ljudstvo. Mi pa potrebujemo krščansko mislečega nadučitelja na naši šoli.

n V Senožečah je priredil deželni odbor prvo premožanje goveje živine simodolske pasme v petek, dne 8. maja za ves sodni okraj. Prignalo je nekaj

posestnikov živino iz Vrem, nekaj več iz Hrenovic, a večina živine je bila iz senožeške župnije. Pri živini se je videlo, da so Senožečani najboljši živinorejci. Prignali so člani Živinorejske zadruge nekaj čistokrvnih krav, telic in bikov k premožanju. Sadovi delovanja Živinorejske zadruge so dobili priznanje v obliki premij, katere so večina dobili člani zadruge. Škoda le, da je v našem okraju tako malo čistokrvne simodolske živine! Naši umni živinorejci bi se vse drugače lahko postavili pri premožanju, ako bi se ne imeli boriti s to težkočo. Živinorejska zadruga v Senožečah je imela v nedeljo dne 10. t. m. svoj redni občni zbor, ki je trajal nad tri ure. Člani so pri zanimivih obravnavah vstrajali vsi do konca. V imenu načelstva je poročal gospod župnik o delovanju odbora, ki je bilo v preteklem letu naporno, a uspešno. V preteklem letu je odbor pripomogel zadrugi do pašnika, ki leži na prastari rimski trdnjavi »Baudera« in okolici. K nakupu je prispeval deželni odbor s predplačilom 10.905 K 60 vin. Pašnik je zboljšán in se odda še ta mesec mlada živina na pašnik. Preskrbel je odbor vse bike v okolišju zadruge za polovično ceno; zadruga je upeljala zboljšano prešičorejo. Na prošnjo zadruge se je hitro zatrla s pomočjo deželnega odbora spolna bolezen pri govedih. Pri poročilu gosp. župnika smo se spomnili besedi njegovih ob ustanovitvi živinorejske zadruge, ki je rekel: »Ako hoče biti deležni onih 130.000 K, katere deli letno dežela od države za povzdigo živinoreje, morate ustanoviti zadrugo. Ako ne, bo prepozno vsako tarnanje.« In res; v teku dveh let obstaja zadruga je prišlo v našo župnijo blizu 20.000 K različnih prispevkov za povzdigo živinoreje. Spoznali smo, da je pot združevanja edino prava, ki postavi kmeta zopet na lastne noge, da ne tiči v krempljih oderuhov. Pomagaj si sam in potem prosí pomoči! To vemó zdaj ceniti in bomo šli po tej edino resilni pot' za nas naprej. Letos je zadruga nabavila okrog 200 ovac, katere se pasejo po prostorni gmajni v Dolenji vasi. Na občnem zboru je bil živahen razgovor o zavarovalnici govedi proti nezgodam. Bog daj, da bi ta razgovor imel za posledico ustanovitev zavarovalnice! V slogi je moč! Kmet mora biti združen, ako ne, ne pomeni nič!

n Zavrca nad Idrijo. Te dni nas je zapustil g. župnik Jakob Ferjančič, ki je pri nas deloval celih 28 let. Preskrboval je obenem tudi zasilno šolo. Leta, katerih je učakal 66, ga niso upognila, pač pa težavne službe, na katerih je opravljal svoje dolžnosti, so ga prisilile v stalni pokoj. Naša fara sicer ni težavna, a ko je treba pomagati na dve strani v hribe pri hudi zimí, tudi najmočnejšega izrabijo. Gospod župnik je oskrboval faro Vrh ali Sv. Tri Kralje. Sneg je ležal nad meter visoko in v celo ga je moral gaziti v strmi hrib, da je po tri- do štiriurni hoji prispel do vr-

lia, a po opravljeni božji službi zopet nazaj, da je doma opravil sveto mašo in pridigo. Tešče tako hoditi nekaj let, ugonobi še tako krepko postavu. Nad sedem let je zopet oskrboval župnijo Gore nad Idrijo. Kolikrat je v celo gazil sneg po tri ure daleč in zopet se vračal k domačim, da tudi tem postreže. To je bilo ob nedeljah in praznikih, kaj pa še pota k bolnikom ob delavnikih. Ni čuda, da je v najkrepkejši dobi začel pešati že pred 10 leti. Rad bi se bil odtegnil težkemu poslu, a pomanjkanje duhovnov ga je prisililo, da je še vlekel do skrajne meje. Saj je vedel, da, ako se odstrani, Zavračani ne dobe namestnika. Sedaj pa, ko se je zagotovilo, da pride drugi duhoven na njegovo mesto, se ni nič pomišljal umakniti se. Verniki se ga bodo v domači župniji kakor tudi v obeh sosednjih hvaležno spominjali, saj so bili prepričani, da se je za nje žrtvoval do skrajnosti. Podal se je v Kandijo, da se malo odpočije in utrujene organe malo osveži. Zelimo mu, naj bi trdo zasluženi pokoj še užival do skrajne meje človeške starosti. Bog gojovo ne bo pozabil njegovega truda in uspeha.

Iz raznih krajev

Eveleth Min. Amerika. Kar nas je Slovencev tukaj, smo bili večina vsi zaposleni v železnih rovih, ki pa skozi celo zimo zelo slabo obratujejo. Zadnji čas se je število brezposelnih vsaki dan povečalo. Željno smo pričakovali spomladi, misleč, da se razmere zboljšajo. A nasprotno; s 1. majem so odslovili vse samce, ne glede na one, ki imajo družine v svoji domovini. S tem je samo v našem malem mestecu okoli 2000 delavcev prepuščenih grenki usodi. Tako delajo jekleni baroni z delavci po celem železnem krožju, sploh po celi Ameriki. Kdor je toliko srečen, da ima še košček kruha v zaduhlem rudniku, mora delati kot črna živina, sicer ga pošljejo domov. Ako gre kdo vprašat za delo, ga vprašajo: Ali si oženjen? Ako nisi, geroud (marš)! Ne preostaja nam drugače kot ziniti, drugače nam ameriški baroni ne puste živeti. V tem slučaju je dotičnik šele pravi suženj, toliko časa, dokler niso njegove telesne moči izčrpane. Potem ko ni za delo več sposoben, ga pa odslovijo!

Čikago, Illinois. Kaj veselega in dobrega vam ne moremo pisati. Leta 1913. je bilo za nas delavce in delavke še izredno dobro, ali letošnje leto pa ni, da bi govorili. Tovarne, ki imajo po navadi 1000 delavcev, jih imajo letos komaj 300 do 400, drugi pa čakajo vsak dan pred tovarno, če bo slučajno kaj več dela v tovarni. Pred nekaterimi tovarnami, ki so imele do 20 tisoč ljudi, pa je dan na dan tako velika množica zbrana, kakor bi čakali na vojsko. Marsikdo bi jo rad popihal domov v teh zoprnih časih, ampak denarja ni. Amerika je daleč in nazaj je tudi daleč in težko. V mestu imamo slovensko cerkev in svo-

jega duhovnika. Ampak imamo jih tukaj veliko takih, ki se Boga boje, zato se silno skrbno ogibljejo cerkve in žive kot divjaki. Bog jim daj pamet!

+ **Vsa slovenska županstva** naj v jubilejnem letu slovenske kmetijske veljave, ko je slovenski kmet pred 500 leti še umeščal na Gosposvetskem polju svoje vojvode, manifestirajo s tem, da se vsako slovensko županstvo z rednim letnim doneskom uvrsti med podporne »Slovenske Straže«. Posnemajte slovenska županstva: Bloke, Begunje pri Lescah, Blagovica, Hrenovce, Št. Jurij pri Grosupljem, Jurjevica pri Ribnici, Kojsko, Dol. Logatec, Litija, Moste pri Ljubljani, Prečna, Selca, Št. Vid pri Vipavi, ki so letos že darovala. Slovenska županstva, pokažite s tem, da se pridružite »Slovenski Straži«, da ste prva poklicana braniti slovensko veljavo! Občinski možje po celi Sloveniji, pridružite se temu klicu. Vaša narodna zavednost bo v čast domovini.

Društveni vestnik

Katoliško slov. izobraževalno društvo v Mekinjah priredi na Vnebohod t. j. dne 21. t. m. veliko narodno igro, »Naša kri«. Igra nam nudi krasne prizore iz časa cesarja Napoleona. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne.

Izobraževalno društvo v Št. Janžu na Dolnjem. V nedeljo, dne 24. maja ob 3. uri popoldne priredi Dramatični odsek igro »Tri sestre«, s pevskimi točkami. Vspored: Opomin k veselju, Domovini, Gregorčič-Aljaž. Na tujih tleh, s spremljevanjem glasovirja, dvošpev. Med pavzami glasovirske točke.

Telovadni odsek pri Sv. Heleni ob Savi priredi dne 1. junija, na binkoštni ponedeljek izlet v Senožeti s sledečim vsposedom: 1. Ob 1. uri popoldne sprejem gostov v Kamnici. 2. Ob pol 2. uri vohod v farno cerkev k litanijam. 3. Ob 2. uri odhod v Senožeti. 4. Poučni govor, javna telovadba na telovadnem orodju, proste vaje, veselica z godbo in petjem v prostorih g. Val. Jemec v Senožetih. Vabimo vse okoliške telovadne odseke in pritrjetelje!

Gospodarske vesti.

Obrtna zadruga Bled. Dne 7. junija 1914 ob 9. uri popoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadržne bolniške blagajne na Bledu. Vajenci naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katera je koleka prosta, najkasneje do 1. junija t. l. Pristojbina znaša 6 K, oprostina pa 5 K. Vajenci nečlani obrtne zadruge na Bledu plačajo 12 K pristojbine.

Tečaja za krojače in krojačice. Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani priredi v letošnjem poletju po en tečaj za krojače in krojačice v Ljubljani; pričetna se konec junija in končata v juliju. Natančnejši datum se še objavi. Prijave, koleka proste, naj se naslove na zavodovo pisarno v najkrajšem času; na poznejše prijave se radi prevelike udeležbe ne more več ozirati.

Vinogradniški tečaj na Grmu priredi kmetijska šola v ponedeljek, dne 15. junija, in torek, dne 16. junija t. l. s sledečim sporedom:

V ponedeljek, 15. junija, od 2. do 5. ure popoldne: Najvažnejša dela v vinogradu. Trtni škodljivci. Žvepljanje in škropljenje. — V torek, 16. junija, od 8. do 11. ure popoldne: Zeleno cepljenje in ravnanje s cepljenkami. Izbira gumijevih trakov. Praktično razkazovanje zelenega cepljenja. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v poletnih delih v šolskem vinogradu v Cerovcih. Razkazovanje škroplilnic in žveplalnikov. — Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se priklasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija, Kranjsko) do 3. junija t. l. Oddaljenim in podporo potrebnim vinogradnikom iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in po 1 K 50 h na dan za prehrano. Podpore dobi pa le, kdor za njo pravočasno po dopisnici prost in se mu je izrecno dovolila. Vabimo naše vinogradnike in fanta k obilni udeležbi!

Čebelarški tečaj na Grmu priredi kmetijska šola v nedeljo, dne 7. in v ponedeljek, dne 8. junija, s sledečim sporedom: V nedeljo, dne 7. junija, od 2. do 4. ure popoldne: Življenje in razvoj čebel. Sovražniki in bolezni. Od 4. do 6. ure: Izdelovanje domačega in dzierzonovanega kranjskega panja ter razkazovanje raznih panjev s premakljivimi satniki. — V ponedeljek, dne 8. junija, od 7. do 11. ure popoldne: Oskrovanje čebel. Najvažnejše čebelarstvo orodje. Čebelna paša. Pitanje čebel. Popoldne od 2. do 4. ure: Razni panji. Vzgoja matice. Izdelovanje okvirčkov. Vlivanje umetnega satja in pritrjevanje z žico. Uporaba medu in voska. — Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem v šolskem čebelnjaku. — Oddaljenim in podporo potrebnim čebelarjem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in dovoli 1 K 50 h podpore na dan za prehrano. Podpore dobi pa le tisti, ki za njo po dopisnici do 31. maja t. l. prosi in ki se mu je izrecno dovolila. — Vabimo naše čebelarje in fanta k obilni udeležbi!

Nova podružnica »Slovenske Straže«. V Ligojni pri Vrhniki se vrši na praznik, dne 21. maja, slavnost v spomin 500letnice ustoličenja koroških vojvod, s katero bo združen tudi ustanovni občni zbor nove podružnice »Slovenske Straže« v Ligojni. Spored: 1. Slavnostni govor. (Govornik iz Ljubljane.) 2. »Na tujih tleh«, poje dvoglasen ženski zbor. 3. »Travniki so že zeleni«, štiriglasen ženski zbor. 4. Iz Ferjančičevega venčka narodnih pesmi, štiriglasen ženski zbor. 5. Dr. Krek »Tri sestre«, igra v treh dejanjih. 6. Jaka Štoka »Ne kliči vraga«, burka v enem dejanju s petjem. — Začetek ob 3. uri popoldne.

Čebelarstva podružnica za Selško dolino ima svoj občni zbor na Vnebohod, dne 21. maja ob 4. uri popoldne na Čeznjici v gospodarski zadrugi.

Razglas o prihodnjem tečaju podkovske šole v Ljubljani. Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične dne 1. julija 1914. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja klayne živine in mesa. Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem ter naj ji priloži: 1. krstni list; 2. domovinski list; 3. šolsko spričevalo; 4. učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru; 5. npravstveno spričevalo. Ubožni prosilci, ki se ne morejo šolati ob svojih stroških niti ne morejo pričakovati podpore od svojcev, morejo dobiti po 100 K podpore pri kmetijski družbi. Prosilec za podporo pa mora svoji prošnji poleg navedenih prilog priložiti še: 6. ubožni list in 7. potrdilo, da je že najmanj dve leti bil za kovaškega pomočnika. Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se do 15. junija t. l. pošljejo ravnateljstvu podkovske šole v Ljubljani. Šola bo trajala do konca decembra 1914. Kdor dobro prestane skušnjo, more po postavi iz l. 1873. dobiti patent podkovskega mojstra; brez skušnje pa ne more nihče postati podkovski mojster. Pouk v šoli je brezplačen, učenci morajo skrbeti le za hrano ter za potrebne učne knjige. Stanovanje imajo učenci v zavodu. Učenci naj se zglašene en dan pred šolskim pričetkom v podkovski šoli na Poljanski cesti. Ker je v slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev, ki bi mogli zdraviti tudi konične bolezni, pa tudi

premalu izurjenih oglednikov živine in mesa, naj bi skrbela županstva, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača ter živinskega in mesovnega oglednika. Frančišek Povše, predsednik c. kr. žmetijske družbe kranjske. Živnozdravniki Lovro Tepina, ravnatelj podkovske šole. — Skušnje na podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 30. junija t. l., in sicer 27tega skušnja iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole, 30tega pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja glavne živine iz mesa. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj vložijo pri ravnateljstvu podkovske šole do 15. junija t. l. prošnjo za sprejem k skušnji, ki naj ji prilozijo: 1. učno spričevalo in 2. potrdilo o najmanj triletni službi kot kovaški pomočnik.

Mlekarska zadruga v St. Vidu pri Vipavi. Člani mlekarske zadruge v St. Vidu na Vipavskem se opozarjajo, da se bo vršil občni zbor 1. junija t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani mlekarne t. j. ponedeljek ne nedejlo kakor stoji pomotoma v vabilu v »Narodnem Gospodarju«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. M. Krupa p. Semič: »Obrtni Vestnik« ima liberalno smer in bo to tudi kmalu pokazal. Priporočati ga ne moremo, ker je njegov urednik liberalni svetnik trgovske zbornice.

Dobre knjige

Slabe strani izseljevanja in boj proti njim. (Die schädlichen Seiten der Auswanderung und deren Bekämpfung.) Meseca januarja letošnjega leta je izdal znani publicist Aleksander Fischel malo brošuro, v kateri razpravlja izseljeniško vprašanje v Avstriji in gospodarska vprašanja, ki so z izseljevanjem v zvezi. Pisatelj razpravlja statistiko avstrijskih izseljencev, škodljivost izseljevalnih pisarn, pomanjkljivost organiziranega izseljevanja, ameriške konzulate, ki nimajo za važnost izseljevanja nobenega zanimanja. Kot vzroke izseljevanja navaja: pomanjkanje delavskih posredovalnic, zaostalost avstrijske trgovine, obrti in kmečkega gospodarstva. Posebe govori o premajhni skrbi državnih in gospodarskih organov za izrabo vodnih sil, živinorejo, perutnino, mlekarstvo in premajhno brigo za izvoz kmečkih pridelkov. Pohvalno omenja skrb kranjskega deželnege odbora za povzdigo živinoreje in pašništva. Na vsaki strani knjižice se čuti, da umeva pisatelj veliko važnost kmeta za narodno in državno gospodarstvo. Knjižica bo vsakemu, ki se bavi z gospodarskimi razmerami naše države, prav dobro služila, ker navaja polno gradiva, ki naše gospodarske razmere prav dobro osvetljuje. Knjiga je izšla v založbi: Wien-Weidlingau 1914, O. Andreas. Stane 1 K 80 vin.

Raznoterosti.

Katoliška cerkev v Zedinjenih državah. V tej republiki je 15.015.569 katoličanov in med 90 milijonov prebivalstva. Blizu 60 milijonov ljudi se ne prišteva nobeni veri. Katoličani imajo ve-

liko svojih lastnih verskih šol, ki jih imajo posamne župnije. Teh šol je 5000 z 1 in pol milijona otroci. Na šolah poučuje 40.000 šolskih sester. To je velikansko delo in trud za vzgojo in napredek otrok. Kljub temu pišejo liberalni listi vedno o cerkvi, da je sovražnica napredka in omike. Vsi nasprotniki cerkve na celem svetu ne spravijo toliko dela skupaj za vzgojo mladine, kakor ga kaže cerkev samo v Zedinjenih državah.

Neodkrita zemlja. Veliko je še zemlje na svetu, ki je še ni prestopila človeška noga. Cela osmina naše zemlje je še nepoznana. Na severnem in južnem tečaju so velikanske pokrajine, seveda pokrite z ledom in snegom, po katerih ni še hodil človek. Puščava Dhan v Arabiji je petkrat tako velika, kakor površina Angleske, a ni v nji ne enega zelenega lista, niti kapljice vode. V Avstraliji je še četrtnina zemlje nepoznana. V Južni Ameriki so v državi Kolumbiji in Peru velikanske stepe in pragodi, v katere ni še stopila človeška noga.

Inserati na grobnih spomenikih. V Ameriki priporočajo trgovci sedaj že celo na nagrobnih spomenikih svoje blago. Neki časnikar je našel na pokopališču v nekem mestu države Ohio na nagrobnem spomeniku sledeči napis: »Pod tem kamnom počiva Ana Havkin, ki je umrla vsled tuge, ker je izgubila svojo lepoto. To bi se ji ne zgodilo, ako bi se umivala z milom trdke Cartes & sin, ki se dobi v vseh boljših lekarnah.« Nek drug napis pa se je glasil: »Tukaj počiva Edvard Kraner. Umrl je nenadoma, ker si je nameril na čelo cev Parsimonovega revolverja, ki ga uporabljajo vsi, ki hočejo pred časom zapustiti dolino solz.«

Za kratek čas

Čuden dokaz. Tujec v muzeju: »Ali je navada, da se daje razlagalcu kaj napitnine?« — »Seveda je. — sicer bi ne bilo zapisano: Napitnino dajati vodniku je strogo prepovedano.«

Iznenaden. Zatoženec, ki je bil oproščen: »Gospod sodnik, državni pravdnik je vendar predlagal tri mesece zapor!«

Slab izgovor. Sodnik: »Nikar ne tajite, da ste hoteli pobegniti. Čemu bi bili sicer luknjo v zidu izkopali?« — Kaznenec: »To sem zato naredil, da bi se celica prezačila!«

Postopačev samogovor: »Po mestih so menda zgolj lenuhi. Kamor prideš, povsod ti delo ponujajo.«

Premalo gosposko. Trgovec agentu: »Če se mi ne spravite s poti, vas vun vržem!« — Agent: »Stran vas bodi! Še hlapca nimate!«

V Postojnski jami. A.: »Stalagmit — stalaktit — to dvoje zmeraj zamenjam!« — B.: »To je vendar lahko ločiti. Če ležiš na trebuhu, je tvoj nos stalaktiti; če pa ležiš na hrbtu, je stalagmit.«

Ta pa zna. Dijak-visokošolec tujcu: »Oprostite, gospod, vi ste mojemu rajnemu stricu čisto podobni! Ali bi mi hoteli posoditi dvajset kron?«

V šoli. Učitelj: »Če bi vaš rajni oče slišal, kako neumnost ste povedali, bi se v grobn obrnil!« — Dijak: »Pa moj oče je še živ.« — Učitelj: »No, pa vaš stari oče.«

V naglici. Zatoženec: »Gospod odvetnik, vi hočete torej pri obravnavi dokazovati, da nisem pri pravem brihtu?« — Zagovornik: »Kajpada! Saj vam mora že vaša zdrava pamet to reči!«

SKRIVALNICA.

Kje je Turek in Arabec?

Mnenje gosp. dr. H. Krenerja, splošne klinike na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Čast mi je odgovoriti na Vaše vprašanje, da sem dosegel najboljše vspehe z Vašim železnatim vinom kina Serravallo, pri slabokrvnosti, anorežiji in pri posledicah malarije.

Dunaj, 6. septembra 1911.

Dr. H. Kremer.

EMAJLNI LAKI

OREBON

LAKI ZA PODE

Zavidamo vse one, ki morejo mirno in sladko spati. Ako je vzrok, da ne morete spati revmatizem, protin, nevralgija, želodčna ali črevesna bol, uporabljajte Fellerjev fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elza-fluid«, ki Vas pomiri in upokoji. 12 steklenic pošlje za 5 K franko kakor tudi Fellerjeve rabarbara kroglice 6 škatlic za 4 K franko lekarnar E. V. Feller, Stubica Elzatrž št. 16 (Hrvatsko).

Modern način življenja s svojimi naglimi prenapetimi senzacijami, poraba moči v uradu, v pisarnah pri pisalni mizi,

nas sili, da ukrenemo tako, da niso najvažnejši obrati človeškega organizma moteni ali celo prekinjeni. V tem smislu opozarja znamenit nemški strokovnjak na naravno grenčico »Hunyadi Janos« z besedami: »Vse naše moderno življenje nas sili, da se nikakor ne moremo odreči temu, že od narave čudovito sestavljenemu regulatorju.« 62

Sirolin. V novejšem času je postalo to sredstvo priljubljeno pri zdravnikih in pacientih, ker pomaga pri vsakem kataru. Skoro povsod imajo »Sirolin Roche« pri rokah, kjer se hočejo zavarovati pred nevarnimi boleznimi prehlajenja.

PEBECO
PASTA
čisti usta i zube
Velika Tuba K 1.50
mala Tuba K 1.-

- Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 19. maja 1914.

Deželni pridelki:	Cena		Živilna. meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	20	-	živa vaga:		
Rž	18	20	Goveda pitana	72	-
Ajda	24	-	Teleta težka	95	-
ječmen	20	-	Teleta mala	86	-
Oves	16	-	Prešiči	90	-
Proso belo	23	-	Kostrarji	88	-
Proso rumeno	19	-			
Koruzna stara	18	50	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	16	50	Maslo kuhano od		
Leča	34	-	K 260— do	280	-
Grah	32	-	Maslo surovo od		
Laneno seme	32	-	K 270— do	330	-
Grašica	32	-	Svinina sveža (speh)	158	-
Domača detelja	198	-	Svinina prekajena	168	-
Fižol Ribničan	23	-	Mast svinjska	100	-
Fižol Prepelicar	34	-	Loj	93	-
Fižol Mandalon	27	90	Jaica 100 komadov	6	-
Cebula	20	-	Pšanci	2	60
Krompir	4	20	Goibci	-	60
Zelje sveže	8	-	Raca	2	-
Zelje kislo brez soda	8	-	Gos	3	-
Repa gorenjska	1	90			
Repa sveža	8	-	Kolonijalno blago		
Repa kisla brez soda	8	-	na debelo:		
Brinje	21	-	Riž Rangon od		
Kumna	70	-	K 25— do	38	-
Orehi	80	-	Kava Santos od		
Gobe suhe	-	-	K 200— do	80	-
Suhe hruške	-	-	Sladkor od K84— do	83	-
Suhe češnje	56	-	Petrolej	42	-
Ječice	-	-			
Zelod	-	-			
Smrekovi storži	-	-			
Seni	7	00			
Slama	5	-			
Stelja	3	-			

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno 13. maja: 74, 13, 26, 84, 11.
Gradec 13. maja: 67, 68, 90, 35, 71.
Linc 16. maja: 80, 79, 77, 3, 25.

BIRMA!

Bistri in botrice! Ako hočete kupiti dobro in po ceni, si ogledajte mojo največjo zalogo ali pa pišite, da Vam pošljem cenik brezplačno.

F. ČUDEN
urar,
Ljubljana 250 Prešernova ulica I.
Verižice, ure, uhani
in druge zlatnine.
Zanesljivo blago! Nizke cene!

Zakaj pač?
je „Pravi : zagrebški Franck : tako priljubljen pri naših gospodinjah ?

Le zaradi svojih prednosti! krepak okus, zlatorujava barva, nedosežna izdatnost. Tovarniška znamka: Kavin mlinček.

Izjava.
Podpisana Frančiška Eržen, delavka v tobačni tovarni v Ljubljani in stanujoča v Spodnji Šiški, s tem preključem vse žaljive govorce, s katerimi sem neutemeljeno žalila gospoda Franca Brenka, mizararskega mojstra in posestnika iz Dravelj št. 10 na časti. — Nadalje se zahvaljujem gosp Francu Brenku, da je odstopil od tozadevne sod. obtožbe. Spodnja Šiška, dne 10. maja 1914.
1603 Franja Eržen.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin ?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušijivi, katerim Sirolin znafno oledča naduha
4. Skrofuzni ofroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom nasplošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah K. 4.-

Izjava.

Vsakega, ki bi govoril in širil one nesramne aži in obdolžitve, ki jih v današnji številki cenj. „Domoljuba“ preključje in obžaluje posestnik Nikolaj Cerar, po domače Boštenek, iz Zaloga pod Sv. Trojico, bom izročil sodišču. — Vsakega, kdor bi kaj takega slišal govoriti, pa prosim, naj to takoj naznani, da brezvestnega obrekovalca gotovo tožim. — Če mi pa kdo more gori omenjeno nesramno obdolžitve le količnik dokazati, dobi takoj pri podpisnem 1000 K nagrade. 1710

Viševček pri Sv. Trojici pri Moravčah, dne 16. maja 1914.

Franc Konjar,
posest. in krajni šol. predsednik.

Preklic.

Podpisani prekličem in obžalujem s tem vse v adnjem času govorene žaljive ostudne besede, s katerimi sem dolžil našega krajnega šolskega predsednika gospoda Franceta Konjarja, po domače Gmajnarja, posestnika v Viševku, zelo nečastnega dejanja ter se mu lepo zahvaljujem, da mi je blagodušno odpustil. 1709

Zalog pri Sv. Trojici pri Moravčah, dne 16. maja 1914.

Nikolaj Cerar,
po domače Boštenek, posestnik.

Vdova

brez otrok, četudi brez denarja, težna, varčna, poštena in miroljubna, katera bi hotela poročiti vdovca brez otrok, 50 let starega, s 14.000 K denarja, naj piše do 10. junija pod:

A. S., poštna ležaja St. Vid nad Ljubljano. 1417

Sprejemem takoj enega ali dva dobra 1687

kovaška pomočnika

ANDREJ PRELOG, kovaški mojster na Vrhniki.

Točna potrežba! Pozor! Nizke cene!

Vsem kmetovalcem priporočam svojo veliko zalogo: kos, srpov, oslâ, kolomaza.

Nahajam se v Ljubljani na Pogacarjevem trgu, nasproti trgovine „pri Solncu“. — Se priporočam 1689

MARIJA PEČNIK.

Dva dobra čevljarska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo Alojzij Fabian, čevljarski mojster v Črnomlju (Belokrajna). 1636

KRAVAR

oženjen, brez otrok, se takoj sprejme pri Iv. Ogrinu na Laverci pri Ljubljani. Plača po dogovoru. 1706

Na prodaj je iz proste roke na lepem solnčnem kraju v bližini Novega mesta, 10 minut oddaljeno od fare Šmihel 1712

posestvo z zemljiščem,

sadnim vrtom, gozdom, podom, kozolcem, obokano kletjo, hlevom in svinjakom. Cena 8000 K. Več se izve pri posestnici Tereziji Smuk v Regerji vasi št. 14 pri Rudolfovem, Dolenjsko.

Priložnostni nakup! pivovarna

v ugodni legi Koroške se radi bolehnosti lastnikov z inventarjem in ekonomijo vred

Na leto se izdela okolu 1500 hl. Lepi, veliki prostori so zelo prikladni tudi za pivovarno na strojni obrat. Edina pravica za točenje pri strelški pivnici. Ekonomija s 30 orali dobre zemlje in velikim prostorom za pridobivanje šote v obratu. Kupna cena 60.000 K. Pojasnila daje samo kupcem: 1713

uprava „Realitäten-Markt“, Hamerlinggasse 6 (3531).

Hiša

z lepim sadnim vrtom, zemljiščem in gospodarskim poslopjem, z več stanovanji, 5 minut od tovarn v Gradcu pri Litiji št. 7, se **proda** zaradi službenih razmer za ceno 7000 kron. Poizve se pri gosp. Martinu Pregelju, posestniku v Gradcu pri Litiji, ali Davidu Hauptmanu, Zelena Jama št. 99, Moste pri Ljubljani. 1645

Trezen hlapec

ki ima veselje do živine se takoj sprejme. — Ponudbe na naslov: Zupnišče, Stranice, pošta Kojnice, Štajersko. 1646

Obleče se lahko cela rodbina! Krasni ostanki blaga

— za obleke, suknje, bluze, srajce itd. Novih lepih vzorcev 1010

5 kg zavoj R 13 —, lepša vrsta zavoj R 14 —, najlepša vrsta zavoj K 16 —.

Franko po povzetju pošilja: A. Jelinek, I. češka tkalnica v Jimramove (Morava). Zelo tople priporočeno! Kdor poskusi kupi vnovič!

Kneza Auersperga radioaktivno toplo 1289 kopalništvo Toplice na Kranjskem

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan, velika kopalnišča, posebne in močvirne kopeli, elektroterapija, masaža, s komfortom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ischias), nevrastenija, histerija, ženske bolezni itd. Prospekte daje kopsl. ravnateljstvo. Sezona traja od 1. maja do 1. okt.

Kupujte v Katoliški

Bukvarni!

Naročajte

„Slovenca“!

„CAS“

znanstvena revija, izhaja 10krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejem upravnništvo v Ljubljani.

Dekla

pridna in poštena se sprejme s 1. junijem pri IVANU OGRINU na Laverci pri Ljubljani. — Mesečna plača 24 K.

Augusta Sattler-ja sinovi

Gradec, Landhausgasse

tovarna nepremočnega blaga

Stare plahte se na novo impregnirajo. Pregrinjala za lokomobile in mlatilnice, delovne vreče.

— Za razprodajalce izjemne cene. —

Mlekarska zadruga na Vrhniki

priporoča cenj. gg. trgovcem, gostilničarjem, itd. svojo veliko zalogo 1650

Emendolskega sira

izborne kakovosti, polnomastnega. — Hlebi so teški 50—60 kg. Pošilja se tudi v kosih po 5 kg. Cena siru je 1.70 K, pri večjem naročilu znaten popust.

Binkoštni kolač!

Kdor je prebrisane glave bo ta recept izrezal in ga preizkusil!

Dodatki: 25 dkg surovega masla, 20 dkg sladkorja, 7 jajec, belino v sneg raztepeno, 50 dkg pšenične moke, 1 zavojček dr. Oetkerjevega pecilnega praška, 10 dkg grozdjča, 10 dkg rozin, 5 dkg citronata, zribane luščine pol limone, nekaj soli, 1/2 do 1/2 litra mleka.

Naprava: Mešaj surovo maslo, da se peni, dodaj sladkorja, rumenjake od jajec, mleko, soli, moko, katera slednja je pomešana s pecilnim praškom, slednjič grozdjče in rozine, citronat, zribane luščine limone in sneg. Stresi mešanico v obliko, katera je bila prej pomazana z maslom in potresena z mandlji ter daj peči v kaki 1 1/2 uri.

Opomba. Testu je dodati toliko mleka da lahko gosto teče od žlice.

Turške srečke!!!

6 žrebanj vsako leto! Glavni dobitki v zlatih frankih: 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000.

— Vsaka srečka mora zadeti. —

Pozor! Prihodnje žrebanje: 1. junija.

Mesečni obrok 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. VALENTIN URBANČIČ, Ljubljana 2